

Társa postala
 gátlás in nuna.
 No. 224713/829.

Esztendőszeg
 és hitelesíté-
 tal: Csmj, Ser.
 Baron L. Pop

18. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Elir-
 deések díjazás szerint. Az „UJ
 KELET” az erdélyi és bánági val-
 óság egyetlen politikai napilapja.
 Előfizetési utányomását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Vasárnap, 1937. február 28.

5697. EV. XX. ÉVF.
 ADAR 17. 49. SZAM

„Nincs más megoldás, mint a törvények szigorú tiszteletbentartása”

A prefektusok és táblai főügyészek utasítást kaptak a rend helyreállítására

Megkezdődött a diákonthonok kiürítése. Tatarescu belügy-miniszter és Sassu igazságügyminiszter a rendfentartó intézkedésekről

BUCURESTI, február 27. (Az Uj Kelet tud.) A Tatarescu-kormány legutóbbi átszervezése alkalmával harmadszor ígérte a rend helyreállítását és fenntartását. Legutóbb 1936 augusztusában ugyancsak a rend csinálás szükségessége indokolta a bel- és igazságügyminiszterek kicserélését. Inculat és Pop Valer ment, jött Iuca és Mircea Djuvara. Ezt megelőzően a tg.-muresi gyűnevezett diákkongresszus eredmé- nyeképpen távozott Titeanu belügyi alminiszter. Hat hónap letelte után a bel- és igazságügyminisztereket ismét kicserélte Tatarescu és maga vette kezébe a belügy- miniszteri um irányítását. A rendcsinálás tehát nem sikerült, egyébként nem lett volna szükség az újabb személyi változásra. A miniszterelnök most személyes auto- ritását veszi igénybe, hogy visszaadhassa az országnak a nyugalom és biztonság ér- tetét, amelytől megfosztották. Ez nyilván az utolsó kártya, amelyet a kormány eb- ben az irányban megjárt és nemcsak a bel-, hanem a külföldi közvélemény is je- szült figyelemmel tekint a miniszterelnök és belügyminiszter akciója elé.

A prefektusok személyesen tartoznak felelősséggel a rendért

Tatarescu ma délelőtt tíz órára összehi- vatta a belügyminisztériumba az ország ósz- szes prefektusait, akikkel néhány óra hosz- szat tanácskozott. Hivatalos közlemény a következőképpen számol be az értekezlet lefolyásáról:

A miniszterelnök utasításokat adott azon közigazgatási intézkedések fogantatásá- ra, amelyek hivatva volnának a legteljesebb rendet biztosítani az országban. Mindenek- előtt felszólította a prefektusokat, hassa- mak oda, hogy a közigazgatási apparátus mi- nél erélyesebben lépjen fel a rendfentartás érdekében. Egyesek állítólagos nacionalista tanok érdekében kifejtett propaganda ürü- gyek alatt zavargásokat igyekeznek előidé- zni, ami anarchiához vezethet. A közigazga- tási közegeknek a liberális párt megyei szervezeteivel együtt köteleességük széleskő- ri tevékenységgel ellensúlyozni és megaka- dályozni az uszítást. Havonként legalább öt közigazgatási megbeszélés tartandó az egyes megyékben. A prefektusok rendőri közegek kíséretében minél gyakrabban jár- ják be megység területét, hogy személyesen győződjenek meg a megyében uralkodó han- gulatról. Amennyiben alkalmazó propagan- da folya a megyében, ezért a prefektusok személyesen tartoznak felelősséggel.

Minden egyenruhaviselést meg kell büntetni

— Minden körülmények között kérem, ör- ködjének a törvény szigorú tisztelete fölött. Minden veselkedés, bántalmazás, egyen- ruhaviselés és minden törvényszegés el- követőjét meg kell büntetni kímélet nél- kül, bárki legyen is az, bármilyen párt- hoz tartozzék és bármilyen koru is vol- na.

Nincs szükség tulkapásokra, vagy üldözteté- sekre. Kövessük a középönalat. A törvény legyen törvény és maradjon meg annak. Al- kalmazzák ezt becsületesen és szigoruan mindenkiel szemben.

Tatarescu ezután rámutatott arra, hogy a kormány fokozott erővel folytatja a mező- gazdaság racionalizálása irányában megindí- tott tevékenységét. Kérte, hogy az összes folyamatban lévő munkákat fejezzék be és ne kezdjenek el újat, amíg a régivel nem végeztek. Végül a prefektusok lelkiismeret- rére és hazafiaságára hivatkozott Tata- rescu. A prefektusok a helyzet magaslátán kell, hogy álljanak, mert olyan időkről van szó, amikor az országnak teljes és háborí- tatlan csendben kell élnie.

Az értekezleten megjelentek még Iuca tárcanélküli miniszter, volt belügyminiszter, Marinescu és Barca belügyi alminiszterek, valamint Negura szövetségési miniszter és Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár. Közülük Iuca, Barca és Negura szólaltak még fel az értekezleten.

Iuca, Barca és Negura szólaltak még fel az értekezleten.

A közeljövő eseményei fogják megmutat- ni, hogy milyen utasításokat kaptak tényle- gesen a prefektusok és mennyiben tesznek majd ezeknek eleget.

Az igazságügyminiszter konferenciája a táblai főügyészekkel

A belügyi tárcával egyidejűleg gazdát cse- rélt az igazságügyi tárcs is, amelynek élé- re Sassu volt földmivelésügyi miniszter ke- rült. Sassu már ugyancsak összehívta a tábl- lai főügyészeket, hogy utbaigazításokkal lássa el őket az igazságszolgáltatásnak a rendcsinálással kapcsolatos szerepéről. Az értekezleten megjelentek Codin Stefanescu, mint a bucaresti, Coroiu Iasi, Ionescu Dar- zau chisineui, Lungulescu timisoarai, Predo- vic, Cazanescu craiovai, Macean constantai, Aronescu brasovi, Fildan oradeai, Macri ga- lati és Averescu tg.-muresi főügyészek, va- lamint Bentoiu igazságügyi alminiszter. Sas- su meghallgatta előbb a főügyészek jelenté- seit a körzetiköz tartozó helyzetéről, majd széleskörű intézkedések fogantatását kér- te a rend helyreállítására vonatkozólag.

— Azért hívtam össze önöket — mondta Sassu —, hogy megismerkedjünk s hogy ugyanakkor megbeszéljük azokat a módoza- tokat, amelyek a legrövidebb uton a rend helyreállításához vezethetnek.

helyreállításához vezethetnek.

Komolyan szoktam feifogni megbízásaimat, hogy tántoríthatatlanul eleget teszek a magamra vállalt kötelezettsé- geknek és biztosítani fogom a törvény tiszteletét.

Az igazságszolgáltatás nem nézheti közöm- bösen az uszítást. Ellenkezőleg: kötelessége gyorsan és gyökeresen beavatkozni.

Nincs más megoldás, mint a törvények szigorú tiszteletben tartása.

A rend megzavarói nemcsak az állam biz- tonságát, de létét is veszélybe sodorhatják. Az igazságszolgáltatásnak hatékony módon kell megvédenie az államot, tekintet nélkül a zavargások természetére, vagy indokaira.

Legyen a szóbanforgó szélsőség akár kommunista, akár keresztény naciona- lista jellegű, az igazságszolgáltatás kö- teles egyenlő szigorral elfojtani minden rendbontó előretűrést, mert különben a felelősség veszedelme fenyegeti társa- dalmunkat.

Fokozunk kell a munkát, hogy minél gyor- sabban elfojthassuk a terrorizmust, bármi- lyen színű ingben is jelenen meg a pódiumon. Csendet, rendet kell biztosítanunk az or- szág számára, a törvény szigorú alkalmazá- sa által. Ez az önök kötelessége. Szilárd meggyőződés, hogy a szigorú intézkedé- sek a törvény maradéktalan alkalmazásá- val egyidejűleg az ország alkotmányos és demokratikus intézményeit szolgálják, me- lyek csak a rend és józanság kereteiben ma- radhatnak fenn. Ilyen körülmények között a fenti intézményekkel beszámolok, amely- hez teljes mértékben ragaszkodom, konzek- vens módon járok el meggyőződésemnek és a liberális párt programjának szellemében.

Végül elhatározást nyert, hogy a rendza- varokkal szemben gyorsított eljárás alap- ján fognak itélkezni a bíróságok.

A legutóbbi minisztertanács iatározata ér- telmében a rendfentartó hatóságok hozzá- láttak a diákonthonok bezárásához. A kiürí- tett helységeket, a Capitala jelentése sze- rint bizonyos ideig ellenőrzés alatt tart- ják. A lap tudnivaló, hogy a megyei, magán és politikai jellegű diákonthonokat (ez utób- bialk a vasgárdisták és czuzistáké) kivétel nélkül fel fogják oszlatni.

Elkészült a költségvetés

25 milliard 250 millió lej a kiadási oldal

Bucuresti, február 27. Mircea Canciov pénzügyminiszter tegnap megjelent Dinu Bratianu liberális pártelnöknel, akinek be- mutatatta az 1937—38. évi költségvetési ter- vezetet annak végleges formájában. Azután a pénzügyminiszter dolgozó-audiencián volt az uralkodónál. Canciov ismertette öfelségével a költségvetési javaslatot és a külföldi hite- lezőkkel kötött egyezmény feltételeit.

Délután a javaslatot a kamara elé ter- jeszítették. A büdzsé végösszege a kiadási té- telekben 25,248.155.000 lej, a bevételek elő- irányzata 25,948.150.000 lej. A kiadások így oszlanak meg az egyes minisztériumok kö- zött: pénzügy 8,734.518.000, belügy 1 milliard 685.929.000, igazságügy 944.643.000, külügy 355.000.000, földmivelésügy 530.485, munka- és egészségügy 971.446.000, ipar és kereske- delem 125.908.000, nemzetvédelem 4 milliard 833.766.000, légügy és tengerészet 928.000.000, közlekedésügy 131.000.000, nemzeti nevelés-

ügy 3,923.759.000, kultusz és művészet 720.350.000, miniszterelnökség 17.740.000, hitelnyitási alap 325.611.000. Ha ehhez hozzá- járul a lezárt költségvetések tartozásainak rendezésére szánt 700 millió alap, a bevéte- lek 25,948.155.000 lejnyi összegre emelkednek.

Az állam bevételei a rendes költségvetés számlájára február 1—25. között 1 milliard 313 millió 609.000 lejt tettek ki az elmúlt év megfelelő időszakában bevételezett 1 milliard 117.303.408-al szemben. A nemzetvédelmi alapra 136,629.271 lej folyt be.

A pénzügyminiszter Párizsban

Canciov pénzügyminiszter tegnap este el- utazott Párizsba a külföldi hitelezőkkel kö- tött szelvényeszállítási egyezmény aláírása végett. Canciov kíséretében vannak Durma államtitkár és Stanescu, a CAM részéről. Canciov kísérelő csütörtökön délben érkeznek vissza a fővárosba.

VILAG TUKRE

Kell-e orvosi numerusz klauzusz?

Costinescu egészségügyi miniszter teg- nap este a rádióban előadást tartott. A rá- dió igazgatója, ahogyan az már szoká- sos, kellő ceremóniákkal vezette be és hirdette meg a miniszteri előadást, melyet a romániai közélet hiányosságai iránt ér- deklődők nagy figyelemmel hallgattak meg. Az ország egészségügyeinek legfőbb óre a falu egészségügyi viszonyairól tar- tott beszámoló, amely megdöbbentő mó- don érintkezteti a falvakban uralkodó egé- ségi állapotokat.

Mielőtt az előadás ismertetésére rátér- nénk, emlékeztetünk Costinescunak egy nemrégiben tartott beszédére. Ebben a beszédében azt panasolta az egészségügy- miniszter, hogy egész sereg körorvosi ál- lásra hirdetett pályázatot. Sajnálattal ál- lapította meg, hogy a román orvosok nem mutatnak kellő érdeklődést a vidék iránt. A körorvosi állásokra nagyon sok „ide- gen” pályázott (értsd: zsidó), akiket nem nevezhet ki, viszont ilyen alternatíva fel- merülése miatt a falvak most megint orvo- sok nélkül maradtak. Ezt mondotta Costi- nescu egészségügyminiszter, hogy néhány napra rá tragikus színekkel felelt meg a falvak egészségügyének helyzetét.

A miniszter nem mer zsidókat kine- vezni, mert az ország egyik sarkától a má- sikig féktelen antiszemita uszítás folyik, amely előtt a miniszternek is meg kell hajolnia. Huszonöt ezer emberre esik a fal- vakon egy orvos, tehát még az orvosoknak ezreit lehetne elhelyezni jól jövedelmező körorvosi állásokban, de a numerusz klauzusz propaganda minden józan ész el- lenére tovább folyik, oly annyira, hogy a miniszter is vonakodik zsidókat elhelye- zni olyan helyekre, ahol száz száma pus- tultak el az emberek, orvosi segítség hi- ján.

De nézzük, miket mondott Costinescu a rádióban.

Elmondotta, hogy az ország igen sok vonatkozásban fejlődik. Minden faluban van már templom, ahol a paraszok hitét merithetnek, minden faluban van iskola, ugyszólván mintaiskolahálózat szövi be Romániát, mely 30—40 ezer tanítót fog- lalkoztat. Viszont a legkevésbé gondoskod- tak arról, hogy az embereket a testi szen- vedésektől megóvják. Pedig most az egé- szségügy megszervezése sokkal könnyebb, mint évszázadokkal ezelőtt volt. Akkor az emberi települések nagy távolságra estek egymástól nem voltak utak, amelyek ösz- szekössék egymással a falvakat, nem volt- tak vasutak és autobuszok. Akkor az egé- szségügy rendezése sokkal nehezebb volt, vi- szont nehezebben is terjedtek a járványok, hiszen az emberek csak nagyon nehezen érintkezhetek egymással. Ma már azon- ban a közlekedési viszonyok megváltozása magával hozta a járványok terjedésének könnyebb lehetőségét is. Ma megtörtén- tik, hogy Basarabiában kitört járvány csiráját Transzilvania legmesszebb eső sar- kába hurcolják el, mint ahogy megtörtént a mult évben, hogy két basarabiai kiütéses tifuszos beteg a vonatról szállítottak le Transzilvaniában.

Ebből a szempontból, a falvakban kell sokkal inkább foglalkoznunk. Hiszen a vá- rosban van elég orvos. A városban négy- száz lélekre esik egy orvos, ezzel szemben a falvakban nagyon kevés. Ezeket is az ál- lam költötte ki, az egészségügyi miniszte- rium büdzséjére. A parasztoakat nem ne-velték arra, hogy fizessék az orvost és így ennek nem volna miből élnie, ha az állam nem adna fixfizetést nekik. A falvakban

Nagy palesztina-vita az angol alsóházban

Sulyos vádak érték az alsóház vitájában a palesztinai közigazgatást

London, február 27. A palesztinai hadműveletek költségeinek tárgyalásai során nagy vita volt az angol alsóházban a jelenlegi palesztinai helyzetről. A vita szónokai éles kritikát gyakoroltak a palesztinai kormány főfőtt, mert nem akadályozta meg a zavargások kitörését. Többen hangsúlyozták, hogy a zavargások kiújulásának veszélye fenyeget, ha nem történnek energikus intézkedések a rend és nyugalom biztosítására.

A palesztinai csapatzállítások költségei

Ormsby-Gore gyarmatiügyi miniszter kijelentette, hogy az alsóház elé terjesztett pótköltségvetés főtételei a Palesztinába történő csapatzállítások költségei a zavargások kitörése óta 1936 októberéig. Ezeknek a költségeknek legnagyobb része megtörtént Palesztinából. Az angol kormány az 1.105.000 fontot kitevő összköltségekkel 1.084.410 fontot kell, hogy visszakapjon Palesztinából. Jóllehet, megtérül ez a pénz, a ház mégis igényt tart arra, hogy tudja, hogyan merültek fel ilyen nagy költségek és milyen pótköltségek lesz még szükség az 1936 október óta még Palesztinában állomásozó hét batalion fenntartására. Az összköltségek közül a legnagyobb tétel, nevezetesen 284.000 font a csapatok hajózállítására vonatkozik. A második helyen a csapatok ellátásának költsége áll, 283.000 font. Fizetéspótlékokra 183 ezer fontot adtak ki. Érthető tehát, hogy a legutóbbi zavargások költségei sulyos terhet róttak az ország kincstárára. Palesztina azonban jelentős költségvetési fölösleget gyűjtött össze az utóbbi években és az adott körülmények között természetes, hogy Palesztinának kell fedeznie a különbözetet a csapatok itteni és palesztinai fenntartásának költségei között. A jövőbeni pénzügyi helyzet különböző, ma még meg nem állapítható tényezőktől függ. Elsősorban a királyi bizottság javaslataitól.

Még nem ismerem ezeket a javaslatoikat, de azok az ország pénzügyi és politikai helyzetére is kihatással lehetnek. Többet egyelőre nem mondhatok. Azt se mondhatom meg előre, hogy milyen összegekre lesz szükség Palesztina jövőbeni védelmének finanszírozására.

Tom Williams képviselő a pótköltségvetésnek 100 ezer fonttal való csökkentését javasolja. Soknak találja a palesztinai hadműveletek költségeit.

Az a tény, hogy a közoktatási, társadalmi, közlekedési és általános országfejlesztési célokra gyűjtött költségvetési fölösleget a zavargások kiadásainak fedezésére fordítják, sulyos büntetést jelent az ország lojalis lakosaira, akik sohasem emeltek fel kezüket a kormány ellen és többé-kevésbé a lakosság más részeinek áldozatai voltak. Sir Percy Harris beszédében hibáztatja a fő kormányzó túlzott türelmességét, amelyet a zavargásokkal szemben tanúsított. Áprilisban amikor kitértek a zavargások, a hatóságokat jóelőre figyelmeztették a készülődésükre. Öt hónapig vártak, amíg energikus akcióra szánták el magukat az ille-

tékesek. Ezért kellett oly jelentős haderőt küldeni az országba. Kérdem a minisztert: igaz-e, hogy az arab bandák megtarthatták fegyvereiket? Ugy vagyok informálva, hogy az arabok még mindig szervezettek és fegyverekkel és municióval rendelkeznek és ma is előfordulnak gyilkosságok és terrorcselekmények az országban.

„Ez azt jelenti, hogy a narancsszezon befejezése után újabb zavargások lehetőségére kell számítani. A zsidó nép az angol kormány meghívására a Népszövetség égisze alatt jött Palesztinába. Bennünket terhel a felelősség azért, hogy ne legyen kitéve a zsidó lakosság terrornak és garázdálkodásnak, mint az elmúlt esztendőben.

Tragédiát jelent az ilyen erőszak olyan országban, amely az összes felekezetek és fajok számára szent föld.

Wedgood ezredes: A palesztinai tisztviselők mindig harcban állanak a parlamenttel. A parlamenttel szembeni ellenállásuk szítja a zavargásokat. Ami ezt a költségvetést illeti, csak az a kifogásom, hogy a pénzt elpocsékolják. Tudni szeretném, hogy szabad kezét adták-e a katonaságnak a zavargások leverésére. Mi a véleménye Dill tábornoknak a csapatok felhasználásáról? Igaz-e, hogy a katonaság parancsot kapott arra, hogy sohasem tüzeljen, ha előzőleg nem löttek rá? Ellegendő tejjhatalmat kapott Dill tábornok a zavargások elfojtására?

A zavargásokat sokkal rövidebb idő alatt és sokkal kevesebb költséggel el lehetett volna fojtani, ha szabadkezet adnak a katonaságnak.

Cambell Stepen, a független munkáspárt nemrég Palesztinában járt képviselője kijelenti, hogy Palesztinában mindenütt a legnagyobb elégedetlenség fogadta az angol hatóságok irányában.

Nem lehet Palesztina lakosságát megterhelni a szóbanforgó kiadásokkal, mert senki sem hiszi, hogy az angol csapatokat a zavargások miatt küldték Palesztinába. A birodalom általános helyzete miatt kerültek oda.

Végül gyengéssel és erőtlenséggel vádolja a palesztinai kormányt.

Glalacher kommunista képviselő tiltakozik az ellen, hogy az arabokat banditáknak minősítsék. A palesztinai zavargások azért törtek ki, mert az arabok szükségét érezték annak, hogy ragyogó manifesztációt rendezzenek függetlenségük fenntartásáért. Ha megteremtették volna a törvényhozó tanácsot Palesztinában, nem kerül sor zavargásokra.

Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter válaszában kejeletti, hogy mindaddig nem foglalhat állást a palesztinai kérdésekben, amíg nem ismeri a királyi bizottság jelentését. Tagadja, hogy a palesztinai csapatmegerősítések fölösleges pazarlást jelentettek volna. Palesztina nem demokratikus ország még, hanem olyan terület, ahol komoly faji és felekezeti nehézségek állanak fenn. Az elmúlt évben különösen sok fegyvert csempésztek az országba.

(A Világtűkre folytatása)

15 ezer, sőt 20 ezer emberre esik csak egy orvos. És ennek 15 falu lakosságát kell kezelnie, olyképpen, hogy a szolgálat lelkiismeretes teljesítése csaknem lehetetlen. Falvaink jó részén tehát az egészségi helyzet nagyon rossz. A lakosság higiéniai ismeretei annyira minimálisak, hogy a sulyos helyzetben valóban sok teendőre van szükség.

Romániában igen sok gyermek születik, ugyanakkor azonban Romániának a legnagyobb a gyermekhalálozási arányszáma ma egész Európában. Az újszülöttek fele még az első életévben meghal, de az élve maradtak közül is később ezerből kétszáz hal el. Régebben torok és tüdőmegbetegedések nyáron a forró hónapokban bélfelfertőzések ragadják magukkal a falu újszülötteit és ennek oka egyrészt az orvosok hiánya, másrészt az a körülmény, hogy a falu lakossága a legcsökevényesebb higiéniai felkészültséggel sem rendelkezik.

Az ivóvizek nagyrésze meg van fertőzve. A falusi kutakat olyan tökéletlenül építik, hogy a talajvíz nagyon gyakran befolyik a kutba. Ha pedig a kutat jól is építették volna meg, rendszerint a pecegő-
őrtől fertőződik meg, mely sohasincs husz

méternél messzebb a kuttól.

Az elmúlt évben Orhei megyében hetenként háromszáz difteritisz fordult elő, igen nagy halálozási számmal. Megállapították, hogy a járványt a víz terjeszti. Ugyancsak nagy volt a tifusz-megbetegedések száma, amelynek oka hasonlóképpen a megfertőzött víz volt. A tifusz-megbetegedés még tragikusabb méreteket öltött volna, ha nem állana megfelelő oltóanyag rendelkezésünkre és ha az orvosokat a járványügyi vidékeken nem képeztük volna ki az oltásokra. A tifusz-
esetek kezelése Romániában kitűnő.

Vannak azonban más bajok is. A gyermekek nagyrészt az orbánc ragadja el. A skarlát a legveszedelmesebb gyermekbetegség. A falvakon eddig 450 diszpenzert létesítettünk és az ezután létesítendőben is külön izoláló szobákat rendezünk be, a járványos betegek számára.

Ezután a kiütéses tifuszról beszélt a miniszter, amely ritkán fordul elő a nyugaton, de annál gyakrabban Oroszországban, ahonnan Románia is átkapta. 1917 január, február és márciusában, a világháború idején Romániában borzalmas napokat éltek át azok, akik a kiütéses járvány ellen küzdöttek a hadseregben és a front körüli falvakban. Meg kell akadályozni azt, hogy ezek a borzalmas napok

Ügyeljen a címre!

Leltári kiárúsítás! Leltári kiárúsítás!

„HERCULES“ gyári lerakat
CLUJ, Calea Regele Ferdinand 13.

6 olcsó nap

Hétfőtől, március 1-től kezdődleg szombatig, március 6-ig bezárólag

Rendkívül olcsó árak!!!

Férfi harisnya	Lei 9, 14, 18	Gyermek nadrág	Lei 9, 12, 16
Női selyemharisnya	Lei 29, 39, 49	Női nadrág selyem I-a	Lei 59, 69, 79
	59, 69, 79	Férfi ing sport	Lei 49, 59, 69
Női harisnya (fildeco)	Lei 29, 39, 49	Gyermek ing sport	Lei 39, 44, 49
Gyapjuharsnya I-a	Lei 89, 99	Női pullover tiszta	
Női nadrág macco	Lei 29, 34, 39	gyapju	Lei 149, 169, 199
Női nadrág selymes	Lei 49, 54, 59	Női szwetter tiszta	
macco	Lei 49, 54, 59	gyapju	Lei 199, 249, 299

Ezenkívül kiárúsítjuk az összes női szwettereket, női selyembluzokat, si-kosztümöket, nadrágokat, pullovereket, flanel és gyapju férfi, női és gyermeknadrágokat, kombinékat és selyem hálóingeket és más raktáron levő cikkeket mélyen leszállított árakon.

hercules s.a.

Fiókja: CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 13.

BRASOV: Str. Regele Carol 26.

Öngyilkosságba kergetett egy zsidó mészáros a községi előjáróság...

Egy konkurencia különös eszközei

Deda, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Tragikus öngyilkosság történt Deda-Bistra községben, mely a kisszámú zsidóságot nagy lehangoltságban tartja. Az öngyilkosság áldozata Kieselstein Árpád mészáros, aki a községi előjáróság hajszája következtében jutott el az öngyilkosságig. Kieselstein Árpád mészárszéke forgalmazott annyit, hogy feleségével és négy gyermekével megelhetett belőle. Nemrégiben azonban román mészáros helyezkedett el a faluban. Megkezdődött a konkurencia és

a jövevény egyáltalában nem fukarkodott a megmenedezett eszközök használatával Kieselstein mészárszékét bemocskolták, adóért zárták be és a többi. A napokban Kieselstein disznót vett, amit beavatottak azonnal jelentettek a községi előjáróságnak. Az adóhivatalnok feljött és el akarta hajtani a disznót. Kieselstein hivatkozott rá, hogy már 200 lejt törlesztett és haladékosan kapott, de az adóhivatalnok nem volt könyörületes. A mészáros könyörgött,

engedjék meg, hogy eladja az állat husát és akkor majd ötszáz lejt fizet, de ezt a kérését sem akarták teljesíteni.

A vita során Kieselstein kijelentette, hogy öngyilkos lesz, ha az állatot elviszik, mert az arravaló pénz is az állomásfőnöktől kapta kölcsön és ha elviszik az állatot, ezt nem tudja visszafizetni. Az öngyilkossággal való fenyegetőzést nem vette az adótisztviselő komolyan. A községi előjárók elvitték a disznót. Kieselstein pedig a mészáros késsel felvágta nyakát és meghalt.

Eddig tart a rövid történet, mely nagy megdöbbenést váltott ki a környék zsidóságában. Kieselstein feleségéről és négy árvájáról társadalmi uton igyekeznek gondoskodni.

Mit jelent az egyetemi autonómia?

Az egyetem nem lehet politikai propaganda-központ

A diákokat és az egyetemi tanárokat is szigorú ellenőrzés alá helyezi az új főiskolai törvény

Bucuresti, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban röviden ismertettük a felsőbbiskolai oktatás reformjáról szóló rendelet-törvény általános intézkedéseit. Indoklásában a szerzői rámutatnak arra, hogy a módosítás szükségessé vált, miután az egyetemi élet terén különböző visszasságok merültek fel. Az egyetemek autonómiáját tévesen értelmezték és olyan területekre is kiterjesztették, ahol nem volt mit keresnie. A minisztériumnak nem állt módjában megfelelően ellenőrizni, hogy mi történik az egyetemeken. Egyes tanárok „vándorolva” tanítanak, az egyetemi illetékek rendszere hibás és a diákéletben a rend és a fegyelem szelleme mélyen aláesett.

Mit jelent az egyetemi autonómia?

„Az egyetem autonómiája — mondja a rendelet-törvény indoklása — a tudományos kutatások terén való szabadságot és az ezen kutatásokra támaszkodó meggyőződések szabad kifejezését jelenti; az előadásoknak e kutatások szellemében való megszervezését és azt a jogot, hogy az egyetemek tanári karát akadémiailag kritériumoknak megfelelően rekrutálják.

De egyetlen egyetem sem válhat politikai, vagy társadalmi propaganda-központtá, amely túlhaladja az objektív tudományos kutatás mértékét.

A diákok akadémikus szabadsága ugyan csak szellemi természetű: a gondolkodás és tanulás szabadságát jelenti, azon tudományágban, melynek művelésére vállalkozott. Ami ennek keretein túlmegy, veszélyezteteti az egészséges fejlődés menetét az egyetemeken. Szigorúan akadémiai és kulturális jellegű diákszervezeteken kívül

semmilyen szervezetnek nincs keresnivalója az egyetemeken.

A diákkövetelések politikai és társadalmi természetűek, amelyek az állam jóindulatától függenek, de amelyekért nem lehet az egyetemi életet megzavarni. Ezeket a kérdéseket el kell választani a kulturális és egyetemi problémáktól, különben a rend és a nyugalom nem lesz helyreállítható.

Szigorú fegyelem alá vonják az egyetemi tanárokat

Ezeknek az elveknek megfelelően a rendelet első szakasza értelmében a rektorok tartoznak ellenőrizni, hogy a tanári kar milyen mértékben tesz eleget kötelességeinek.

Amennyiben valamely tanár nem tartaná meg előadásait, fizetéséből le kell vonni a megfelelő összegeket

és amennyiben valamely tanár harminc napon át nem jelenik meg előadásán, a rektor köteles jelentést tenni a minisztériumnak és az illető tanár katedrájáról lemondottnak tekintendő. A minisztérium elmozdíthatja azokat a dékánokat, vagy rektorokat, akik nem tesznek eleget törvényes kötelezettségeiknek.

A rendelet ezután különböző intézkedéseket sorakoztat fel, amelyeknek célja közös nevezőn az, hogy a tanárokat az előadások rendszer megtartására és a diákokkal való közelebbi foglalkozásra kényszerítsék.

Ösdiák nem lehet tagja a diákszervezeteknek

Ezután a diákokkal és a diákszervezetek kel foglalkozik a törvény. A 15. szakasz leszögezi, hogy a diákszervezeteknek kizárólag az egyetemre szabályosan beíratkozott diákok lehetnek a tagjai. Meg akarják szüntetni ily módon azt az anomáliát, hogy olyan személyek, akik már régen elhagyták az egyetem padjait, még mindig tagjai legyenek a diákszervezeteknek, a diákok nevében beszéljenek és aktív részt vegyenek a diákszervezetek megnyilatkozásaiban. Diákeveik alatt az egyetemi hatóságok előtt csakis törvényesen megalakított diákszervezetek képviselhetik a diákoknak az egyetemi élettel kapcsolatos érdekeit és kívánságait. Az állami, megyei és községi hatóságok elé ezek a szervezetek kizárólag az egyetemi hatóságok közvetítésével járhatnak. A diákok politikai és társadalmi természetű követeléseiknek megoldása nem tartozik az egyetemek hatáskörébe.

Ha valamely jogiszemélyiségként elismert diákszervezet az egyetemi renddel ellenséges tevékenységet kezd kifejtetni, a rektor köteles erről a minisztériumnak jelentést tenni. A minisztertanács alapján intézkedik arról, hogy az illető szervezet jogi személyiségét szüntessék meg és a szervezetet oszlassák fel.

A diákkongresszusok sorrendje

A diákok által az egyetemeken kívül elkövetett bűncselekmények ügyében a rendes nyomozó és bírói hatóságok járnak el. Az ilyen eljárás megindításáról szóló intézkedéseket haladéktalanul közölni kell az egyetemmel, amelyre az illető diák beiratkozott, hogy az egyetemi hatóságok is megfelelő intézkedéseket alkalmazhassanak. A diákkongresszusok kizárólag a közoktatásügyi miniszter hozzájárulásával tarthatók meg, az ország négy egyetemi rektora által adott véleményezés alapján. Ezeket a kongresszusokat az egyetemi ta-

nácok által elismert diákszervezetek hívhatják össze. A kongresszusokat csakis az iskolai vakációk idején rendezhetik meg és azokon kizárólag a törvényesen megalakított diákszervezetek kiküldöttei vehetnek részt. A kongresszusok naprendje az engedélyezésért folyamodó kérvénnyel együtt bemutatandó a közoktatásügyi miniszternek.

Semmilyen állami, megyei, vagy községi hatóság nem avatkozhatik be a diákok életébe, az egyetemi hatóságok megkerülésével. Ezek a hatóságok semmiféle szubvenciót, vagy pénzsegélyt diákoknak, vagy diákszervezeteknek nem adhatnak az egyetemi rektorok megkerülésével.

A rendelet-törvény további szakaszai az egyetemi illetékek szedését szabályozzák.

Párizsi társaskirándulásunk jelentkezőinek figyelmébe!

Értesítjük párizsi társaskirándulásunk összes jelentkezőit, hogy a prospektusunkat nem küldhettük el még címükre. Párizsi megbízottunk az illetékes fórumokkal több kedvezményről tárgyal még, úgy, hogy kirándulásunk résztvevői összege valószínűleg olcsóbb lesz a hirdetett árnál. Az Uj Kelet kirándulását föltétlenül megrendezi és ez lesz a legolcsóbb, legtöbb kényelmet és legtöbb élményt nyújtó társasutazás a párizsi kiállításra.

Select Mozgó

Ma utoljára

Rökk Marika stágere: A szív nem eladó

Hétfői kezdettel: Turay Ida és Hans Albers szenzációs kalandorfilm: Csempészek

Az aradi városi kultur-ügysztyály kulturbotránya

Bonyodalom Vera Schwartz aradi fellépése körül

Arad, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Az aradi városi tanács ugynevezett kulturosztyála a napokban „kultur” jelentést terjesztett elő egy konfliktus ügyében. A konfliktus az Aradon játszó magyar szintársulat, a román Ujságiszervezet és Vera Schwartz operaénekesső közreműködésével alakult ki odáig, hogy a város kulturbizottságának jelentésével kellett közbelépnie.

Aradon a színház bérletét a magyar szintársulat és a román előadásokat rendező román Ujságiszervezet kapta és ezalatt a magyar társulata Timisoaran tartott előadásokat. Miután a szintársulat timisoaran szezonja anyagilag nem sikerült, Inke Rezső szinigazgató arra kérte a román ujságirószindikátust, hogy február hónapban az üres estéken engedje át a szintársulatnak a színház épületét, hiszen román előadás amugy sincs minden este, hanem legfeljebb csak egyszer-kétszer hetenként. Az ujságirószervezet szó nélkül átengedte az üres estéken a színházat Inke Rezsőnek.

Néhány héttel ezelőtt Vera Schwartz impresszariója tárgyalásokat kezdett az aradi színházzal, egy hangverseny n.egrendezésére. A művésznő impresszariója Aradra utazott és nem ismerve a magyar társulat és a román ujságirószervezet között fennálló jogviszonyt, tárgyalást kezdett Inke Rezsővel, a színház kibérlésére. Inkével azonban nehezen ment a megegyezés, miután február hónapban ő is szerződéses alapon dolgozik a színházzal, tehát az impresszarió a román ujságiszervezethez fordult, amelynek elnökevel dr. Vuia Tiberiuval meg is állapodott.

Ezután következett a város kulturügysztyályának jelentése. A jelentést a polgármester elé terjesztette az ügysztyály, mely nehézményezi, hogy a hangverseny estjére elvették a színházat a társulattól, csak

azért, „mert a román ujságiszervezet le-

paktál egy külföldi zsidó színésznővel.” Az izléstelen támadás egyaránt éri az ujságirószervezetet és Vera Schwartzot, akiknek világhírve mégsem intézhető el az az, hogy „külföldi zsidó színésznő.” Dr. Vuia Tibor felháborodással nyilatkozott a lapoknak és kijelentette, hogy a jelentés nem

érheti el célját, mert a szervezet a színház fölött februárban szabadon rendelkezhetik és az intrika ellenére is teljesítem akarja megállapodását Vera Schwartzal.

Ehhez még tudni kellene azt is, hogy Vera Schwartz zsidó-e, vagy sem. Azért, mert valakit Schwartznak hívnak, nem feltétlenül zsidó. Vera Schwartz azt állítja magáról, hogy nem zsidó. Mi nem is óhajtjuk ezt a nyilatkozatát felülvizsgálni, de mindenesetre csodálkozunk az aradi „kultur” ügysztyály fölött, amely annyira pontosan van informálva, hogy az előzetes információk beszerzése nélkül egyszerűen megállapítja a nagyszerű énekesnőről, hogy „külföldi zsidó színésznő.”

Minél nagyobb, annál olcsóbb!

A „SCHMOLL”-vegyész azt mondja

aki egy zéró dobozt vásárol, annak egy pár cipő tisztítása — 60 baniba kerül,
 aki egy 3-as dobozt vásárol, annak egy pár cipő tisztítása csak 42 baniba kerül,
 aki egy 5-ös dobozt vásárol annak egy pár cipő tisztítása csak 32 baniba kerül

TERKA! Mától fogva csak

3-as számú „SCHMOLL”-t

veszünk. Ez a nagyság 6 személyes háztartásunk részére a legmegfelelőbb és a legolcsóbb.

A SCHMOLL-PASTA évekig eláll.

Ha Bucurestibe jön Szálljon meg a GRAND HOTEL „LAFAYETTE”-ben

Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztingvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet. Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árral. BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11. Telefon: 3-34-10.

Az utolsó simításokat végzik már az önműködő telefon bevezetési munkálatain

Az előfizetők számának lényeges emelkedését várják

Cluj, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Egyes uccákon úgy fest a város, Mintha újjá akarnák az egészet építeni. Mindenütt munkások kusznak a falakon, a telefonpóznákon állandó munka folyik. Most végzik az utolsó simításokat az automata telefon bevezetési munkálatain. Néhány hét múlva már be is fejeződnek a munkálatok és az egész város területén üzemből lesznek az automata-telefonok, melyek egyik napról a másikra teljesen meg fogják változtatni a telefonálás eddigi rendszerét.

Állandóan munkában van. Bár mennyire is rossz véleménnyel vagyunk felőlük, most, mikor látjuk, milyen fázarsót a munkájuk kapcsolás, szétkapcsolás s annak pillanat alatt való megállapítása, hogy a kért szám nem-e foglalt-e, szinte hajlandók vagyunk bocsánatot kérni tőlük. Ahogy kisérőnk magyarázza, a sok baj, kellemetlenség és zavar főoka nem is annyira a kisasszonyokban, mint inkább az elavult rendszerben van. Hiába igyekeznek a hölgyek, nem tudnak megbirkózni a rendszer eredmény hibáival. Többször próbáltak már javítani a helyzeten, de nem lehetett.

Készen áll az új felszerelés

A régi központból átmegyünk az újba. A kábelek, amelyek az egész város telefon hálózatát egyesítik, a pincében futnak be az épületbe, Innen az első emeletre szállnak, ahol az önműködő-központ van. Már kevés hiányzik a végleges befejezéshez. A technikai munkálatokat egy svéd mérnök vezeti, aki arról híres, hogy majdnem mindenütt a világon dolgozott már, az önműködő-központok felállításán. Megjárta Amerikát és Ausztráliát, nem beszélve az európai országokról. Az ő irányítása mellett készült a bucuresti, iasi és sinaiai központ s most városunkban dolgozik.

A nagyteremben már helyükön vannak az önműködő kapcsolást végző gépek. Kétezer szám a kezdeti befogadó képesség s

egyetlen hatalmas kötegből fut a gépekbe a kétezer huzal.

Az önműködő központ május 15-én lép munkába s ettől kezdve állandóan üzemből lesz, mint egy soha ki nem aivó örökmécs. Megindítják s többé meg sem áll. Különböző színű lámpák kigyulása jelzi az esetleges zavarokat a központban a berendezés olyan tökéletes, hogyha bárhol, bármelyik vonalon valami baj történik, egy apró körte mingyárt megmutatja, hol a hiba. A berendezés minden része belföldön készült, a bucuresti Standard-gyár állította elő az összes alkatrészeket.

A központot szükség esetén ötezer számmal lehet kibővíteni. A jelenlegi központi teremben elegendő hely van erre. Ha további kibővítés válik szükségessé, újabb emeletet építenek a palotára, amely ugy van megalapozva, hogy az emeletráuhuzást könnyen elbírja.

Sok új előfizetőre számítanak

Az bizonyos, hogy az önműködőrendszer bevezetésével egyszerre rohamosan emelkedni fog az előfizetők száma. Az új előfizetőknek elsőrendű érdekük, hogy még azelőtt jelentkezzenek, mielőtt az új központ működni kezd. Elsősorban azért, mert májusban kiadják az új telefonkönyvet, az önműködőrendszerre megállapított új számokkal s így az, aki idejében nem lép az előfizetők táborába, kimarad a könyvből. Másodsorban hatalmas anyagi előnyt biztosít a társaság azoknak, akik május 1-ig jelentkeznek. Ezeknek nem kell szerelési díjat fizetniük, mindössze 1 hónapi díjat kérnek tőlük a készülék bevezetéséért. Akkor értjük meg, hogy milyen lényeges ez a kedvezmény, ha összehasonlítjuk azokkal a feltételekkel, amelyek mellett az önműködőrendszer életbelépése után lehet belépni az előfizetők közé. A szerelési díj ebben az esetben 850 lej s ezenkívül háromhónapi díjat kell visszamenőleg kifizetnie az új előfizetőnek.

Egy kellemesen eltöltött hét olyan gyorsan múlik, mintha szárnyalennének, viszont minden fájdalommal telt perc örökkévalóságnak látszik. Ezért igyekezzik a modern tudomány a fájdalomtartalmit meggyorsítani, sőt a fájdalmat lehetőleg egészen kiküszöbölni. Egyenesen szerencse az emberiségre nézve, hogy van egy olyan szer, mely a legintenzívebb fájdalmat is azonnal megszünteti; ez a szer az

ALGOCRATINE

Algocratine megszünteti az ischias, csúsz, köszvény, neuralgiák okozta fájdalmakat, fejfájást, fogfájást, valamint menstruációs fájdalmakat. Algocratine megelőzi a bajt és gyógyítja, megóv a betegségtől és egészséget biztosít. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hájt, Moment, Háboker, Baderech kapható a Cartea zsidó könyvkereskedésben Bucuresti I. Calea Vacaresti 46. Kérjen ingyen katalógust.

26 éves, jömegejelensű mérnök, elsőrangú rádiószakember, mint propagandista és utazó dolgozott külföldön, beszéli a román, német és olasz nyelveket. Hatásköréhez tartozó bármilyen alkalmazást elfogadja. Szíves ajánlatokat „Megbízható” jelleggel a kiadó továbbítja.

Fiatalkorú szak-optikus, fotó és töltőtöltő szakember nagyobb transzilvaniai városban alkalmas társulást keres. „Perfekt” jellegre a kiadóba.

Konfekciózist, férfi és női, keres azonnali belépésre perfekt román, magyar, német elárulást. Írásbeli ajánlatok kéretnek. Cim a kiadóban.

Belföldi perzsaszőnyeg kiállítás! Regele Ferdinand 34. II. 17/a.

Autobuszt keresünk használtat, kintűn karban 30-35 személyest. Centralgarage, Satumare.

Modern irány, csinos külsejű szabó, 29 éves nőül venne olyan dolgozó leányt, akinek némi hozománya van. Bővebbet Mircea irodában Cluj, Marechal Foch 25.

Elsőemeleti kétszobás komfortos lakás azonnalra is kiadó. Érdeklődni Regele Ferdinand 23. Házfelügyelőnél.

Modern, kobált és ezüst porcellánok, dísz tárgyak és szervizek legolcsóbb beszerzési forrása „Pax” Cluj, Calea Victoriei 6.

Smíte buza eladó. Cim a kiadóban.

Román husvétra 8 napos olaszországi társasutazáshoz kellemes utitársat keres izr. magas, diplomás, nőtlen uriember személyében hasonló kvalitásokkal rendelkező urilány. Leveletet a kiadó továbbítja „Addig levelezhetünk” jelleggel.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

NATHA HÜLÉS ELLEN NEVRALGINE JURIST

A házak belsejében is nagyban folynak már az átszerelési munkálatok. Az előfizetők jórészenek asztalán a régi készülék mellett ott van az új készülék, a forgókorongos, önműködő apparátus. Egyelőre még nem lehet használni, de már mindenki izgatottan várja azt a napot, amikor végre kipróbálhatja az új telefont. Megszűnik a telefonláz, az idegesség, véget érnek a várakozás félőrái, a végtelen csevegések, hogy a végén lemondóan hagyjuk abba a központtal való hiábavaló harcot — egyszóval meg jön a telefon-megváltás, nem kell mást tenni, mint leforgatni a keresett számot s már meg is van a kapcsolat s ha letesszük a kagylót, már szét is kapcsolódtunk s beszélhetünk az újabb számmal.

A diszkrét automata

De ne feltesszük el, hogy amellett a nyereség mellett, amit időben és idegekben kapunk, még egy hatalmas ráadást jelent az új rendszer. Nem lehet kihallgatni a beszélgetéseket minden lehetősége megszűnik a telefontitokértésnek. Nincs mód a beszélgetések kihallgatására. Az önműködő központ minden külső beavatkozás nélkül, magától kapcsol s magától választ szét, senki sem ellenőrizheti, ki kivel beszél, a vonalakba lehetetlen bekapcsolódni, ha csak a falaknak nincs fülük, senki sem értesülhet beszélgetésekről. Különösen a kereskedelmi életben van nagy jelentősége ennek a körülménynek. Telefonon ezután minden aggodalom nélkül lehet üzleteket kötni.

Az önműködő központnak a Carolina téren levő épülete is a befejezéshez közeledik már. Kívül ugyan nincs még levakolva az épület, de belül a technikai berendezésnél már az utolsó simításoknál tartanak. Mielőtt betekintnénk az új központba, ellátogattunk a régibe. A főposta épületében lévő ötven éve üzemből levő kapcsoló-terembe.

A régi központban

Husz-huszonöt kisasszony ül a kapcsolótáblák előtt. Fejükön hallgató s kezük

BALAKLAVA (41-es brigád)??

Eden elhárította Ribbentropp kérését a német gyarmatok visszaadására

Francia-angol-belga-német egyezmény készül Belgium határainak biztosítására?

London, február 27. (Rador). Eden tegnap fogadta Ribbentropp német követet. Eden és Ribbentropp megbeszélésével kapcsolatban leszögezik, hogy Eden nem nagyon kecsgettette a német követet, hogy Németország gyarmati követeléseit ki lehetne elégíteni. Ribbentropp ma Berlinbe utazik, hogy az il-

letékesekkel közölje tárgyalásainak eredményeit.

London, február 27. (Rador). Jólétesült körökben azt állítják, hogy lehetőség van francia-angol-belga-német egyezmény kötésére Belgium határainak és területi sérthetlenségének biztosítása érdekében.

Weisz Kálmán és Jenő szabócé
megszűnése folytán, amely cégnek hosszú éveken át
f ő s z a b á s z a
voltam — önállósítottam magamat és
D. Mozes uriszabósága
cég alatt, Clujon a Calea Regele Ferdinand 11. sz. alatti Gólya Aruház palotájának I. em.
uriszabóságot nyitottam

Selyemszalaggyár
I. SORKES
BUCURESTI, Str. Episcopul Radu 54. Telefon: 229.69.
Állandó készletben a következő szalagárak: Műtaft, nemzetiszínű szalag, Atlas, mosható férfi Rípps. Övkeménységek csontozattal, vagy anélkül.
Kívánatra szinkártya és árjegyzék.

Szive...
tölgos...
dalló-ha...
jai untá...
mak tar...
Szüle...
annak...
tüzifak...
a nagy...
aki Dél...
népek t...
kot áll...
jön és...
Ha a...
tést m...
a mag...
nyomot...
nek ko...
sabb é...
kivül k...
Bár a...
Kelet...
vonatka...
den ma...
és Dél...
tudomá...
istenhit...
las nag...
— min...
lettek...
ken s...
amelye...
nap ala...
A g...
az erk...
sincs k...
a kultu...
az egé...
játsoy...
mosoly...
jában...
S h...
mártir...
törhete...
vassuk...
hogy a...
rat h...
sege n...
is ked...
A...
Keleter...
van m...
ter h...
vesebbe...
igenlés...
Kelet...
gógos...
agya...
Mig...
termés...
addig...
nyomor...
gazdas...
S tu...
vának...
éppen...
arra ih...
imát a...
előrefo...
igéreté...
A ny...
leten, s...
vagy E...
ország...
kelt”...
előbbie...
nak th...
déselhe...
A...
még a...
lálékot...
a mi p...
és hajl...
retlen...
A té...
átokká...
szertü...
hanem...
ségügy...
szágo...
jelenség...
Sajn...
fokán...
tünne...
emberi...
zordon...
lőzést...
viszony...
mosoly...
A té...
— egy...
désnél...
ban ké...
Nápo...
daltelt

FELLEBBVITELI FÓRUM

IRJA: SALAMON LÁSZLÓ

Téli bucsuztató

Szívesen bucsuzom a téltől, melynek állítólagos szépségeihez nincs érzésem, kandalló-hangulatai nem tudnak meghatni, sportjai untatnak s melyet végül is elemi csapások tartok.

Született nyár-, illetőleg nappárti vagyok, annak ellenére, hogy ez a tulajdonságom a tüzfakereskedők ellenszenvét hívhatja ki. Sőt a nagy magyar költővel sem értek egyet, aki Dél napsugaras tájait „csacska, könnyű” népek tanyájaként tünteti fel, amellyel Északot állítja szembe, ahol „a szó mélyebbről jön és gyökösebben”.

Ha a verejtéket, a szenvedést, az erőfeszítést minden jó forrásának tartjuk, úgy Észak, a maga zord teleivel, hosszu éjszakáival, nyomott hangulatával, sokat dolgozó népeinek komorságba hajló komolyságával, izmosabb és karakánabb lelki alkatával kétségkívül különb, mint Dél és Kelet.

Bár ami a komolyságot és mélységet illeti, Kelet és Dél, egy gondolati, mint érzelmi vonatkozásban jóval megelőzte északot. Minden mai kultúrának, sőt civilizációnak Kelet és Dél volt a bölcsője. Egyiptom csodálatos tudománya, a babiloni kultúra, a zsidó egyistenhit, a kereszténység, a buddhizmus, Helias nagyszerű bölcsesége, Róma civilizációja — mind-mind Délen, illetőleg Keleten születtek, olyan földterületeken tehát, amelyek sohasem homályosult el a Nap fénye, amelyeken a tél legfeljebb néhány esős hónap alakjában adta és adja le névjegyét.

A gondolatok mélysége, a hit lángolása, az erkölcsi érzék komolysága tehát koránt-sincs kötve az éghajlat zordonságához, sőt a kulturtörténelem bizonyosága szerint a nagy, az egész emberiség életében döntő szerepet játszó vallási és tudományos mozgalmak: mosolygó egék alatt és forró nyarak pompájában ébredtek öntudatra.

S ha a zsidóság, a kereszténység nagy mártírjainak történelmét, a görög bölcselők törhetetlen igazságszeretetének leírását olvassuk, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy a kemény jellem, a mindent lebíró akarat hőseinek lelkiállapotát az éghajlat enyhéje nemhogy kedvezőtlenül, hanem nagyon is kedvezően befolyásolta.

Az élet feltételeinek könnyebbége, mbly Keleten és Délen mindig adva volt és adva van ma is, korántsem vezetett a népi karakter könnyelműségére, csupán finomabbá, kedvesebbé, kedélyesebbé formálta azt. Az élet igénylése és egyben a metafizikai rajongás — Kelet és Dél ajándéka, míg az élettágadó, gögös, elzárkózó elméletek Északon: a porosz agyakban és lelkekben formálódtak ki.

Míg Délen és Keleten a tél hiánya a nép természetes igénytelenségét hozta magával, addig Nyugaton és Északon a tél szenvedéssel nyomorra fokozták a szegény néposztályok gazdasági kiszolgáltatottságát.

S tul a tél éghajlati zordóságán, fehér havának monotonitóján, erőszakolt költészetén: éppen szociális vonatkozásai azok, melyek arra ihletnek, hogy örömmel rebegjek hálaimél a Gondviselésnek, mely az idő kerekét előrefordítja s most, február végén a tavasz ígértét küldi felénk.

A nyomor nem kívánatos, se délen, se keleten, se északon. De ha összehasonlítjuk Dél, vagy Kelet zordon és tartós telet nélkülöző országai nyomorgóinak életét a mi „mérészkelt” égvünk nyomorgóinak téli életével, az előbbieknél nyomora valósággal irigylésremítőnek tűnik fel a mi nyomorgóink téli szenvedéséhez mérten.

A meleg éghajlatu országokban a test, még a sokat dolgozók teste is, kevesebb táplálékot igényel, ruhagondjaik mérsékeltek és a mi proletárjaink előtt annyira ismert fázás és hajléktalanság borzalma nagyjában ismeretlen számukra.

A tél tehát, különösen modern civilizációnk átokká vált vívmányai közepette, nem egyszerű éghajlati, vagy mondjuk: sportkérdés, hanem nemzetgazdasági, szociális és egészségügyi kérdés is, melynek a zordon téli országokban igenis messzire kiható és elágazó jelenségei és következményei vannak.

Sajnos, a tudomány és a civilizáció mai fokán a mérésznél is mérészebb álomnak tűnne fel annak elképzelése, hogy az éghajlat emberi befolyásolása révén, pontosabban: a zordon és a szegények számára annyi nélkülözést jelentő tél megszüntetésével az örök és viszonylag gondtalan tavasz, illetőleg nyár mosolyát varázsolhatjuk a földre.

A tél szociális nyomorának megszüntetése — egyelőre — csak a szociális nyomor kérdésének általános megoldásával kapcsolatban képzelhető el.

Nápoly egét, India forrását, Provence déltelt mezőinek boldog és boldogító szépsé-

gét nincs módunkban Közép-Kelet- és Észak-Európa tájaira varázsolni. S különben is: a jómóduak, a téli sportok snobjai, a tél romantikájának hívei megrövidítve éreznek magukat, ha a tél „gyönyöreiből” nem vehetnék ki a részüket. Ezeknek tél-szimptátiája pedig kétségkívül döntő tényező.

A magam részéről természetesen csak annak a nosztalgianak akartam kifejezést adni e sorokkal, melyet Dél és Kelet örök napja, balzsamos levegője, csodálatos szinompája, hűvös berkei, pálmái, tengerpartjai, kedélyes és bölcs népei iránt érzek.

Nem gyűlölöm északot, sőt sok vonatkozásban szeretem. De viszont nem hiszem, hogy az éghajlat zordasága, a tél szépsége áldás volna az emberiségre, vagy a komolyság és a becsületesség ősi forrása.

A jég és hó világa már egyszer elborította földünket s lehetetlenné tette a civilizáció kibontakozását. A kultúra és minden szépség kezdete e földön a Nap fényének kibontakozásával esik össze, mely legfőbb kincsünk és talán elménk és szívünk világosságának kigyújtója is.

Kiöntött a Szajna és behatolt Párizs külső negyedeibe

Párizs, február 27. (Rador). A Szajna Rueinél, a főváros közelében kiöntött és az állomáskörnyéki negyedekben behatolt. A Szajna másutt elérte a maximális szintet. Toursnál a Loire előntötte a kikötőt. Pon-

toisnál az Oise állandóan emelkedik. Valószínű, hogy a hajózást be kell szüntetni.

Ujabb jelentés szerint a főváros vidékén szakadatlanul esik. A Szajna állandóan emelkedik. Mindkét partján kiöntött már.

Zsidóveréssel végződött a községi választás Bacauban

A kormánylap szerint néhány ablakot betörték, de „komolyabb” rendbontás nem történt

BUCURESTI, február 27. (Az Uj Kelet tud.) Lapjelentések szerint tegnap délután Bacauban a községi választás alkalmából súlyos zavargások törtek ki. A jobb oldali pártokhoz tartozó korteszapatok és a rendpartok hívei között összetűzésekre került sor, majd a választási incidensek elfajultak és a jobboldali kortesek a zsidó üzletek kirakatait verték be és zsidó járókelőket bántalmaztak. Harminc személy súlyosan megsebesült. A Lupta tudni véli, hogy egyesek állapota életveszélyes. Az összetűzések áldozatai között szerepelnek Klein kocsmáros, Waldman rabbi, Goldstein hitközségi alkalmozott, Léder és Davidovics kereskedők, Rethenstein kisasszony, valamint Constantin Musca tisztviselő, Grigore Aram iparos és Cojocaru tisztviselő. Bántalmazták továbbá Misu Davidot és egy Schachter nevű egyént, akinek állapota különösen súlyos. Valamennyiüket kórházba szállították.

A kormány felhívatalos lapja, a Viitorul mai számában a következőket írja: „Ma olyan hírek terjedtek el a fővárosban, amelyek szerint Bacauban zavargások és rombolások voltak. A belügyminisztérium a leghatározottabban cáfolja ezeket a híreket. Néhány jelentéktelen választási incidens fordult elő, zavargásokra nem került sor. Az események nem haladták meg a választási összetűzések szokványos méreteit. Néhány ablakot betörték ugyan, de komolyabb rendbontás nem történt.

A jobboldal koncentrikus támadása után óriási többséggel szavazott bizalmat a kamara a Blum-kormánynak

„Csak a néparevonal hátrithatja el a parancsuralmat” — mondotta Blum

Párizs, február 27. A Kamara tegnap délutáni ülésén több interpellációt intéztek a kormányhoz a kül- és belpolitikai helyzetre vonatkozólag, amelyekre Blum miniszterelnök válaszolt. Flandin volt miniszterelnök hivatkozva Blum legutóbbi beszédeire cáfolta, hogy szándékában állana együttműködni a kormányval. Flandin azt állította, hogy májusban a szocialista és kommunista pártok egybeolvadnak a közös munkaspártot alakítanak Blum elnöklété alatt. Birálja a kormány gazdasági és pénzügyi politikáját, azt állítva, hogy az szerencsétlenségre fog vezetni és a köztársasági demokratikus rezsim tönkretételét fogja előidézni.

Fernand Laurent kéri a kormányt, akadályozza meg azt, hogy naponta cca 200 millió aranyat vigyenek ki Franciaországból.

Vincet Auriol pénzügyminiszter közbeszól annak megállapításával, hogy ez a szám nem pontos.

Paul Reynaud volt pénzügyminiszter rámutat arra, hogy francia iparral a külföldi azért tud konkurrálni, mert olcsóbb munkaerőt tud használni. Ahelyett, hogy munkát fizetne meg Franciaország, arannyal fizeti a nyersanyagot és ezzel kimeríti a kincs tárt.

Blum válasza a kormány nevében Blum válaszolt a

Aki tehát a telet bucsuztatja és örömmel teszi ezt, ennek a szent fény- és hőforrásnak dicséretét zengi s én nem tagadom: szívesen teszem.

jobboldal tendenciózus támadásaira. Közölte, hogy a világiállítás idejében kész lesz. Ami Flandin felszólalását illeti, rámutat arra, hogy a társadalmi programban általa kért szünetre szükség van lélegzétvétel végett és azután a kormány folytatni fogja a népfrent munkatervének megvalósítását. A gazdasági és pénzügyi helyzet sokkal jobb, mint a kormány uralomrajövele idején volt. A munkanélküliséget sikerült csökkenteni. Az arany kimenekítése éppen olyan nagymértékű volt Laval és Flandin alatt. A kormány meg fogja akadályozni, hogy a spekulánsok felverjék az árakat. Amikor a tőke visszatér Franciaországba és a teaurizált összeget ismét forgalomba hozzák, a fellendülés végleges lesz. Ezutánra miniszterelnök újabb társadalmi és igazsági intézkedések bevezetését jelezte. Erélyesen tagadja azonban, hogy a kormány átszervezését tervezte volna más pártok befogadása végett. Kérem a képviselőket, — fejezte be beszédét Blum miniszterelnök, — gondolják meg jól, hogy ha nem létezne a néparevonal és annak együttműködése az általános munkásszövetséggel, eltűnne a köztársaság és demokrácia, parancsuralom következne, hogy az megszüntetné a parlamentárizmust.

Bizalmi szavazat

Párizs, február 27. (Rador.) Miután még többen felszólaltak a képviselőház tegnap éjjeli ülésén, Herriot elnök közölte, hogy a háznak döntenie kell a Byrety által benyújtott napirend elfogadása felett, amelynek elsőbbségi joga van. Blum kijelentette, hogy a kormány elutasítja azt és felveti a bizalmi kérdést. A napirendet 361 szavazattal 211 ellenében elutasítják, majd 361 szavazattal 209 ellenében bizalmat szavaztak a kormánynak.

Még mindig nem állapították meg az aradi halálos polozkodás áldozatának személyazonosságát

Arad, február 27. Beszámoltunk róla, hogy ismeretlen férfi holttestére bukkantak Aradon. A rendőrség nyomozása csak annyit tudott megállapítani, hogy az ismeretlen Molnár Béla nevű fiatalemberrel együtt mulatott, akivel összeszóllalkozott. Molnár felpofozta az ismeretlent, aki a földre esett és rövid idő múlva meghalt. A boncolás megállapította, hogy az aszfalt sarkába ütötte fejét olyan erővel, hogy koponyaalapi törést szenvedett és ez okozta halálát. Személyazonosságát még mindig nem állapították meg.

Az amerikai szenátus is megszavazta a legfelsőbb bíróság aggastyánainak nyugdíjazását

Washington, február 27. (Rador). A szenátus 76 szavazattal 4 ellenében elfogadta azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében a legfelsőbb bíróság tagjait nyugdíjazni lehet 70-ik életévük után teljes, évi 20.000 dollár fizetésük folyósítása mellett. A javaslat alapján a legfelsőbb bíróság hat tagját lehet nyugdíjba küldeni és pedig azt a hatot, akik Roosevelt elnök társadalmi törvénykezése ellen foglaltak állást.

SPORT

Uszásban, tornában és teniszben országgrészi versenyeket rendez a Makkabi Szövetség

Mindhárom sportágban örökös vándorkupát irt ki a zsidó sportegyesületek szövetsége

Cluj, február 27. (Az Uj Kelet tud.) A Hakoah jubiláris közgyűlése alkalmából Aradon értekezletet tartott a Romániai Makkabi Szövetség tartományi elnöksége. A megbeszélés tárgyát Transzilvánia zsidó sportjának egységes irányítása és fejlődésének biztosítása képezte. Az elnökség elhatározta, hogy különös tekintettel a jövő évi telavivi III. Makkabiadara, már ez évben három sportágban tartományi versenyt rendez, amelynek eredményei egyúttal utmutatásul szolgálnak a Makkabiadara való válogatásra is. Hogy pedig az évenként megrendezésre kerülő versenyek érdekességét fokozza, az elnökség örökös vándorkupákat irt ki. Erre kitűnő alkalmul szolgál, hogy a tartományi elnökség eddig két felajánlott kupa fölött rendelkezik: az egyik a dr. Weisz Arthur, a timisoarai Kadima diszelnöke által felajánlott kupa, amelyet az elnökség a teniszverseny díjává szánt, a másik a Kohn Boriská (Arad) által felajánlott Held Béla emlékkupa, amely a felajánló kívánságának megfelelőleg tornaverseny díjává szolgál. Harmadik sportágnak az uszást határozta meg az elnökség, mint amelyért évente országgrészi versenyt rendez, amelyre azonban még nem szerzett díjat. Rövidesen azonban ezen sportágra is meglesz a kupa, amelynek felhozása érdekében az elnökség már megtette a kellő intézkedéseket.

Hol lesznek az idén a versenyek?

Mint hogy az idő rövid, az elnökség — különös tekintettel olyan szempontokra, amelyek a zsidó sport céljait szolgálják — meghatározta a városokat is, ahol az idén első ízben a versenyek megrendezve lesznek.

Az elnökség elhatározta mindenekelőtt is — a kupa alapító kívánságára —, hogy a Held Béla-kupa tornaverseny minden évben Aradon lesz. A tornaverseny szertornaszámokból és kötött szabadgyakorlatból fog állani. A kötött szabadgyakorlatokat Aradon állítják össze és juttatják el az egyesületekhez. Szó van róla, hogy tornavezetők személyesen keressék fel az egyesületeket a kötött szabadgyakorlat betanítására. Mindenestre az elnökség elhatározta, hogy a versenyen csak az az egyesület indulhat, amely a kötött szabadgyakorlatokat betanulta, minthogy ezt a versenyt utolsó számának szánták, amelyet az összes résztvevők egyszerre fognak bemutatni.

Második verseny, amely még ez évben már megrendezésre kerül, az uszás. Erre a sportágra igen nagy súlyt kíván a Makkabi elnöksége helyezni, lévén elsőrendű fontosságú, hogy minden zsidó sportoló uszni tudjon. Az uszás egyébként a legegészségesebb tömegsportok egyike. Az uszóverseny ezidén minden valószínűség szerint Oradean, a Makkabi rendezésében kerül lebonyolításra. A verseny programján junior és senior számok szerepelnek.

A harmadik sportág a tenisz, amelyet a Weisz Arthur-kupáért irt ki a Makkabi kerület. Még nem végleges, de minden valószínűség szerint a verseny első ízben Clujon kerül lebonyolításra. Az országos Makkabi teniszversenyt ez évben a tárgumuresi Makkabi rendezi.

Ami az egyes sportágak kupaszabályait illeti, az elnökség végleges döntést még nem hozott, súlyt helyezvén arra, hogy ezen ügyben előbb a zsidó sportegyesületek véleményét meghallgassa. Ugyancsak későbbi időpontban — de nem sokára — dönt az elnökség a versenyek pontos időpontja ügyében is.

Wolley-Ball, turisztika és Makkabi tábor

Az elnökség részleteiben foglalkozott azokkal a módoszatokkal, amelyek Transzilvánia zsidó sportjának fejlődését — a Makkabi szempontjából — elősegíteni hivatottak. Idevonatközlőleg elhatározta, hogy az összes zsidó sportegyesületeket kötelezi Wolley-Ball üzésére, amely kitűnő, de majdnem költségmentes szabadtéri labdajáték és amelyben az országos szövetség már évek óta országos tornát rendez vándorkupáért. A vonatkozó szabályzatokat az elnökség rövid időn belül eljuttatja az egyesületekhez. Kérni fogja továbbá az egyesületeket, hogy turisztakosztályokat alakítsanak, amelynek keretében az ifjúság széles tömegeit kell foglalkoztatni. Ezen szakosztály keretében külön gyermekcsoport alakítandó. Az elnökség gyakori zsidó turista találkozók rendezését fogja kérni.

Az elnökség tudomásulvette az aradi Hakoah azon kérését, hogy a nyár folyamán a

tárgumuresi Makkabi rendezésében klubközi uszóversenyen vegyen részt. Végül elhatározta, hogy a nyár folyamán feltétlenül megrendezi a Makkabi-tábort.

Kanada nyerte a jégkorong világbajnokságot

Londonból jelentik: A jégkorongvilágbajnokság sorsa tegnap eldőlt. A középdöntőben: Kanada—Németország 5:0, Anglia—Svájc 2:0. Döntő: Kanada—Anglia 3:0, Svájc—Németország 6:0. Világbajnok Kanada, 2. Anglia, 3. Svájc, 4. Németország.

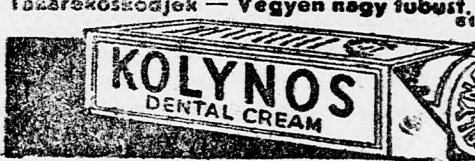
Gloria—Universtatca

Cluj, február 27. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság ma induló tavaszi szezonjának programja során Clujon a Gloria—Universtatca mérkőzés kerül eldöntésre a városi sporttelepen. Az egyetemi csapat a legjobb felállításban veszi fel a küzdelmet. A mérkőzés délután 1/4 óraor kezdődik Picky Kroner vezetése mellett. Előzőleg a Haggibbor csapata a CAC-cal játszik barátságos mérkőzést.

Hungária—Ujpest derby a magyar bajnokság vasárnap programján. Budapestről jelentik: A magyar labdarugó bajnokság vasárnap programján két mérkőzés szerepel, amelyek eredményei változtatást hozhatnak a mai rangsoron. Az érdeklődés mindenekelőtt is a Hungária—Ujpest derby felé fordul, amely mérkőzés a Hungária győzelmére esetén a bajnokságot az élre viheti. Igen érdekes mérkőzés lesz azonban Debrecenben is, ahol a nagycsapatá fejlődött Phöbus az Ujpestet verő Bocskaiával játszik. A további mérkőzések: Ferencváros—Budai, Nemzeti—Elektromos, Kispest—III. kerület.

NOVELJE MOSOLYANAK VARÁZSÁT KOLYNOS ÁLTAL

Kolynos a fogaknak szépséget és fehéréget ad. Kiválóan antiszeptikus. Habja behatol az összes fogközökbe és a fogak legapróbb réseibe, megölvén ily módon a veszélyes csirákat, melyek a fogak elszíntelenését és romlását okozzák. Tegyen egy kísérletet Kolynos-szal. El lesz ragadtarva. Tolaráskodjék — Vegyen nagy tubust!

SZÍNHÁZ-FILM

Minden földszinti jegy elkelt már a Budai Nagy Antal bemutatójára

Kós Károly grandiózus drámájának, a Budai Nagy Antalnak hétfő esti bemutatójára elővételben elkelték már az összes földszinti jegyek és mire e sorok napvilágot látnak, valószínűleg már erkély jegy sem lesz kapható erre a rendkívüli színházi eseményekre. Már a keddi és szerdai előadásokra is tömegesen viszik a jegyeket s ami nem történik meg sűrűn, vidékről is egyre érkeznek a távirati és telefon előjegyzések.

Az együttes, amely Bánffy Miklós gróf

nak zseniális vezetése mellett készül a nagy feladatra, már az utolsó főpróbákat tartja s minden erejével azon van, hogy méltó előadásban hozza ki remekművét. Budai Nagy Antal Nagy István játssa, a többi főszerepeket pedig Kós Dodó, Benes Ilona, Czoppán Flóri, Borovszky Oszkár, Csóka József, Forgács Sándor, Fülöp Sándor, Gróf László, Jenei János, Kovács György, Lantos Béla, Simon György, Tompa Sándor, Tóth Elek alakítják.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: Eső után köpönyeg. (Olcsó helyárakkal.)
 Vasárnap d. u. 6: A nagy ékszerész. (A nagyszerű Karinty—Majros vigjáték negyedik előadása.)
 este 9: Ripp van Winkle. (Harmadszor.)
 Hétfő fél 9: Budai Nagy Antal. (A transzil-

ván ciklus bemutató előadása. Kós Károly nagyszerű, négyfelvósos drámája. Rendező: Gróf Bánffy Miklós. A díszletek és kosztümöket Kós Károly tervezte. A címszerepben Nagy István. Főszereplők: Borovszky Oszkár, Benes Ilona, Czoppán Flóra, Csóka József, Fülöp Sándor, Gróf László, Jenei János, Kós Dodó (mint vendég), Kovács György, Lantos Béla, Simon György, Tompa Sándor, Tóth Elek. Premierbérlet 21. szán.)
 Kedd fél 9: Budai Nagy Antal. (Rendes bérlet.)
 Szerda fél 9: Budai Nagy Antal. (Harmadszor.)

Csütörtök fél 9: Jöjjön eljelen! (Békeffy István és Stella Adorján 100 előadást megért, ragyogó vigjáték újdonsága, a szezon legnagyobb vigjáték-sikere. Főszereplők: Fényes Alice, Harmath Jolán, Sántha Ilona, Jenei János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Lantos Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Csengeri Aladár. Premier bérlet 22. szán.)
 Péntek fél 9: Jöjjön eljelen! (Rendes bérlet.)
 Szombat 9: Jöjjön eljelen! (Harmadszor)
 Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Az év legnagyobb operettsikerének első olcsó helyáras előadása.)
 d. u. 6: Budai Nagy Antal. (Negyedszer, rendez helyárakkal.)
 este 9: Jöjjön eljelen! (Negyedszer.)

ROMAN OPERA MŰSORA

Vasárnap, február 28 (Timisoara): Az eladott menyasszony.
 Hétfő, március 1 (Oradea): Herodiada.
 Kedd, március 2 (Oradea): Piros rózsák.
 Szerda, március 3 (Satumare): Herodiada.
 Péntek, március 5 (Cluj): Az eladott menyasszony.
 Szombat, március 6 (iskolai matiné): Bohémélet.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két remek premier egy helyért: I. Charles Boyer és Lillian Harvey egyetlen együttes slágere: En és a császárnő. II. Az erdő titka. Izgalmas, érdekes filmkülönlegesség, Buck, a csodakutyával.
 Délelőtt 11.20-kor olcsó matinélőadás: Luis Trenker, a világhírű sibaajnok remek sportfilmje: A havasok királya.
 Előadások kezdete: I. Charles Boyer: 3.20, 6.20, 9.20 óraor. II. Az erdő titka: 4.30, 7.30, 10.30 óraor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

A havasok királya. Luis Trenker, a világhírű siverszenyő szenzáció sportfilmje. Csodás tájfelvételek Tiroi festői hegyeiről. Izgalmas siverszenyek, boxmérkőzés és más érdekes sportesemények. Műsor előtt a legújabb Fox világhírű.
 Vasárnap d. e. 11.20-kor olcsó matiné: Luis Trenker sportfilmje: A hegyek királya.

TURNÉUL FORMIDABILULI ANSAMBLU DE OPERETE „SIEGLER” IN FRUNTE CU MAREA ARTISTA SIVILLA PASTOR

SI RENUMITA PRIMADONA ERNA SIEGLER

REPERTORIUL

A Siegler-féle jiddis operett-társulat

clujii programja:

A kat. gimnázium disztermében

Március 2-án, kedden este 9 óraor:

Dus Melamedl

Március 3-án, szerdán este 9 óraor

O moștenire cu cântec

(Örökség bonyodalmakkal)

Március 4-én, csütörtökön este 9 óraor

NEGRESSA

(A néger nő).

Jegyek elővételben kaphatók a Piața Unirii kioszkban.

Saját díszletek és zenekar. Zeneigazgató: I. S. Polliakov zeneszerző. Rendező: M. Pastor. Segédrendező: Abram Asch.

A társulat transzilvániai turnéja a következő:

CLUJ: Március 2, 3, 4.
 ORADEA: Március 6, 7.
 SIGHET: Március 8, 9.
 BAIAMARE: Március 10.
 BISTRITA: Március 11.
 TG.-MURES: Március 13, 14.

(37)

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

XXXIII. FEJEZET

Egy vadember betör a civilizációba

Nincs szerencsém Angliában. Vándorlás Londonban. Első megérkezésem Newyorkba. Megint ekerül a szerencse. Legyek tűztáncos! Betörök a civilizációba. A civilizáció meglepetései. Egy vadember nézetét arról, hogyan kell rossz cselekedetek ellen eljárni. Cipőtisztító leszek

Élet-halál között lebegtem, amíg csak hajónk nem hagyta el a Kanári-szigeteket. A magam lábán hagyhattam el Liverpoolban a hajót, de amikor a hotelbe értem, rögtön ágyam estem. Dr. Obasa és jó felesége öt fontra szóló, a Vaughan testvérek pedig egy hármincöt fontra szóló csekket adtak nekem, amikor elhagytam Lagost. Ez a pénz és amit hangversenyeimmel kerestem, egész csinos kis összeget képviselt, amikor Angliában kikötöttünk.

Amikor felgyógyultam, nem mentem Glasgowba, hanem egyenesen Londonba utaztam. Mr. C.-t akartam látni. Már várt engem, mert megírtam neki a szándékaimat. Nagyon jóságosan fogadott és minden elkövetett, hogy állandó munkához segítsen, de végül ezt a kísérletét lemenyt vesztve feladta.

Láttam, hogy Angliában fekete ember számára nincs hely. Londonban egy hónapig lógtam össze-vissza, ténferegtem erre-arra és végül is elhatároztam, hogy visszautazom Amerikába, ahol az operettszínpadon sikerem voltak. Ugy gondoltam, hogy újra megtörténik ugyanez velem. Ezúttal Afrikából néhány apróságot is hoztam magammal, hogy ezt felhasználjam majd színpadi munkámban. Főképpen ruházati cikkeket, kaffint, „abá“-t, fezt, szandálokat és más sok ilyesmit. Mr. C. elrendezte utazásomat és néhány fontot is adott, hogy legyen pénzem, mikor partra szállok.

Az American Line Saint Paul nevű hajóján 1912 szeptemberében ékeztem Newyorkba. Ekkor láttam először Newyorkot. Előbbi utamon sorra látogattam Filadéfiát, Baltimoret, Washington, Pennsylvánia és Maryland sok kis városát, de egészen eddig sohasem láttam Newyorkot. Elállt a szememszám. Amikor végeztem a bevándorlói hivatalnokokkal, rögtön magamra kaptam a kaffint, a fezt és a szandált. Ebben a ruhában robotogtam végig az utcán. Elképzelhetik, hogy micsoda feltűnést keltettem. Egy ideig óriási tömeg kísért. Nem sokat törődtem vele, hogy bámulnak engem, ezt megszoktam az első pillanattól kezdve, hogy civilizálódni kezdtem.

Körülbelül a 40-ik ucca szomszédságába érkeztem és ott megálltam. A városnak ebben a részében egy fekete ember „boarding-house“-ában vettem lakást. Szobácskám olyan volt, mint egy bezárt szekrény. Tábori ágyamra ültem le és sirtam, mint egy gyermek. Hogy miért sirtam, ki tudja, de azt hiszem azért, mert elhagyatottnak éreztem magam. Olyan nagy városban, mint Newyork, egy lelket sem ismertem. Távol mindenkítől, akit csak valaha is ismertem. Gazdám meghalt. Ki tudja, hogy hol van fiatal gazdám. Urnóm meghalt. Egészen magamra maradtam. Cél és irány nélkül kóboroltam, tervtelenül, reménytelenül.

Szállásomon az első héten kiraboláltak. Mindig kiraboláltak és rendszerint az én fajtám tette ezt velem. Sohasem tekintettem a feketéket Amerikában velem egyenrangúnak, sohasem! Csak a színünk volt közös és az érzés a sors adománya volt. Ebben a newyorki boarding house-ban minden poggyásomat és minden holmimat ellopták. Házigazdám dühös lett, amikor ezt megemlítettem neki és azt mondta, hogy semmit nem tud róla, semmi köze hozzá. Nem is gondoltam arra, hogy a dolgot elmondjam a rendőrségnek, amint ezt a fekete ember Londonban tette, amikor közös kiadásainkra a pénzt elvettem tőle. Mi mást várhattam volna, minthogy kiraboljanak? Ezt már megtanultam, megszoktam.

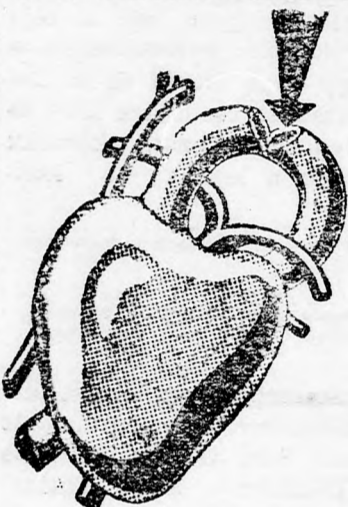
Minden pénzem elfogyott és sehol színház-nál szerződést nem kaptam. Éheztem. Amikor valamit enni kértem házigazdámától, az nevetett és azt mondta:

— A newyorki nehéz napok rákapatják a

majmot, hogy paprikát egyék!

Ez valamilyen tréfa formának hangzott, de én nem találtam valami jó tréfának. Mégis sikerült valamit összekoldulni magamnak és egy kis idő múlva megismertkedtem a Columbia University egy tanárával.

Felkeltettem az érdeklődését és jósága folytán annyit kereshettem, hogy nem kellett éhen halnom. A Social Anthropolgy osztályon dolgozott és én ennek az osztálynak a rendelkezésére álltam és elmondtam mindent, amit hazámról és népem szokásairól tudtam. Akadtak emberek, akik ugyancsak érdeklődtek bántam és azt ajánlották, hogy mégis próbálkozzam meg újra az énekeszínppaddal, ahol jó szám válnék belőlem.

ITT
rakódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes úton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után ezek a mérgek a vívőerek falain rakódnak le és ez uton előidéz a legelterjedtebb betegséget, az érlemezsedést. A vívőerek megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendes vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után légzésében zavarok állnak be, bőre fényes lesz és zsíros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig nagy mértékben csökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet győzni, a dr. Mladejowsky tanár Sklerolsyrupja. A Sklerolsyrup feladata a vívőerekben lerakódott sók feloldása és a betegség leküzdése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után a betegnek egészen más kinézése van, mintha újjászületett volna.

A cukorbeteg (diabetikusok) „D“ Sklerolsyrupot használnak, amely cukor nélkül készül.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Nemzeti ruhában benszüllött táncot és tűztáncot mutassak be, azután hirtelen változással jelenjek meg skót szoknyában és énekeljek skót dalokat. A tűzzel már megpróbálkoztam, amikor Filadéfiában a tizenöt éves múzeumnak dolgoztam és kezdtem magam is hinni, hogy valóban tűzálló vagyok.

Örömmel gondolok egy uriemberrel való ismeretségre. Meghívt egy nap, hogy beszéljek neki népemről. Beszélgetés közben megmutattam neki, hogy égő gyufa tűzét hogy állja az ujjam és nem szenved égési sebeket. Annnyira fellelkesült ezen, hogy rögtön levelet írt Mr. Gaynor-nak, Newyork City akkori polgármesterének és közösen felajánlottak a newyorki tűzoltóságnak. Gaynor arra kérte új barátomat, hogy mutasson be a tűzoltóbizottságnak, amely előtt majd bemutatom tűzálló voltomat. De a tűzoltóság nem lelkesült valami nagyra a dologon, mert legénységük között is volt egy ember, aki égő gyufa fölé tudta tartani a kezét, anélkül, hogy megégette volna magát.

De azért ez mégis meglepő egy mutatvány.

A newyorki napilapok nagy nyilvánosságra folytán sok szerződést kaptam az énekeszínpadokon. Képelem megjelent egy heti moziújságban, amely messzire látható nagy betűkkel hirdette: „The Fireproof Man“ (A tűzálló ember). Egy mutatványos trósz minden színházába szerződöttem végig az Egyesült Államok keleti partjain és ugylátszott, hogy csillagom felragyog. De senmi jó sem tartott sokáig életemben. Még szomorú tapasztalataim után sem, amelyeket átéltem, nem ismertem a pénz értékét és nem tudtam élni vele. Gyermekekoromban nem ismertem korlátot, akármilyen vad is volt ez a gyermekek és ezért és más befolyások következtében, amelyek magukkal ragadtak és mert senkinek sem sikerült, hogy a dolgok valódi használatára tanítsan engem, szinte vakon rohantam bele a világba. Már Londonban megjártam ostobaságomért, amikor a fekete ember a pénzért börtönbe juttatott. Sehogy sem tudtam megérteni, hogy az ne szenvedjen, aki elveszi a pénzemet, amelyből semmit sem költ az én javamra. Talán a nyugat társadalmi rendjéhez tartozik, hogy azt követeli egy idegentől, hogy annak mindenért fizetni kell és mégis úgy bánnak vele, ahogy akarnak.

Már régen magamra öltöttem a modern gondolkodás tanításait és semmit sem tagadtam meg magamtól, ami vonzott és amit megkívántam. Vadember voltam, aki betört a civilizációba. Természetesen ez rettenetes helyzetekbe sodort. Mostani körülményeim olyanok, hogy nem akarom felemlíteni, hogy mikor és milyen okból kerültem többször börtönbe.

Gyermekekorom óta sohasem voltam képes arra, hogy valami jó kifogást találjak, különösen pedig hazudni nem tudtam. Mindig bevallottam az igazgat, ha vádlóm a tiszta igazsággal állott elő. De oly sok kemény

Ibn Saud Palesztina trónjára akarja ültetni egyik fiát?

Egy kairói lap szenzációja. A héber sajtó tiltakozik a tibériasi eseményeknek a kormány jelentésében történt meghamisítása ellen

Jeruzsálem, február 27. Egy kairói lap azt a szenzációs híradást közli, hogy Ibn Saud, a vahabita birodalom királya tárgyalásokat folytat Angliával abban az irányban, hogy második fia számára királyságot teremtsenek Palesztinában. A lapjelentés szerint a tárgyalások kedvező mederben folynak. A jó üzleti főmuffit Mekkába hívták, hogy résztvegyen a szóbanforgó tárgyalásokban.

A kairói lap jelentését a legnagyobb fenn-tartással fogadjuk, mert minden valószínűség szerint tendenciózus híradásról van szó, amelynek az a célja, hogy egymás ellen igazsa a saudi-vahabita és a hasmita dinasztiát. A hasmita házhoz tartozik Abdullah emir, Transzjordánia uralkodója is, aki tudvalevőleg Palesztina trónjára aspirál. Az utóbbi időben voltak a lapok arról a tervről, amely állítólag Abdullah emirtől származik, hogy Palesztina tiszta arab részét Transzjordániához csatolják Abdullah királysága alatt, míg Palesztina másik része autonóm zsidó kormányzat alá kerüljön. Ezen elgondolás mögött Abdullah régi vágya húzódik meg, nevezetesen, hogy Palesztina és Transzjordánia királya legyen. Abdullah megcáfolta az ezzel kapcsolatos híreket, de ellenfeleit ez nem nyugtatta meg. A hasmiták és Ibn Saud között régi keleti versengés áll fenn és Ibn Saud maga is súlyt helyez arra, hogy fiainak biztosítsa a kisebb arab országok trónjait. A kairói lap híradása minden valószínűség szerint olyan köröknek az intrikája, akiknek érdekében áll a két dinasztia közötti ellentétek kiélezése.

Jeruzsálem, február 27. A tibériasi események még mindig élénken foglalkoztatják a palesztinai közvéleményt. A héber lapok egyöntetűen tiltakoznak az eseményekről szóló hivatalos jelentés ellen, amelyben a

Reumatikus fájdalma

A reuma a legelterjedtebb népbetegség. Csillapító szerek révén rövid időre eltűnnek a fájdalma, de a betegség okát ezzel nem szüntettük meg. Éppen ellenkezőleg. A betegség zavartalanul fejlődik tovább. De a Togal, ez a bevált gyógyszer, amely éppen különleges gyógyító tulajdonságai miatt az orvosi tudomány büszkesége, alaposan gyógyít betegségeket, mint reumát, köszvényt, isiást, valamint súlyos hüléses betegségeket (grippe, stb.). A Togal-tabletták erős bakteriumölő hatásuk, a testből a mérgező anyagokat alaposan kiválasztják, miáltal megteremtik a beteg szervezet teljes gyógyulásának előfeltételeit.

csapás miatt, hogy most a lehető leggyorsabban megtanulom, hogy ne valljak be bármit is. De abban az időben, amelyről most megemlékezem, nem volt így és becsületességem és nyíltságom csak gyanakvást és gyalázatot értelt számomra. Az emberek nem tartottak becsületnek, hanem „minden hájjal megkent fickónak“ és „alattomos fráternek“ hívtak. Még ma is félreértenek. Holott olyan egyszerű és természetes vagyok, mint minden teremtet emberfia. Ugy nem tehetek az ellen, hogy elkövettem azokat az ostoba és rossz dolgokat, amelyeket hibámul rónak fel, mint ahogy az ember nem tehet arról, hogy vizet iszik. Honnan tudhatunk akkor, hogy rosszat cselekszem? A nyugati országok lakói bevárják, míg valaki valami rossz tettet elkövet és csak akkor állnak elő tanításaikkal. És ezek a tanítások rendszerint bosszu jellegűek. Börtönbe dugják a bűnöst és a legkeserűbb ellenkezést keltik fel benne.

Egy ideig senki sem akart szerződöttni. A színházak nem akartak tudni rólam. Néhány hónapot Newyork állam egy kis északi városkájában töltöttem. Ott egy borbélyüzletben cipőtisztító voltam. A borbély elnéző és türelmes ember volt, megszánta szenvedéseimet, ha mingyárt nem is értette meg azokat. Ő tanított meg cipőtisztításra és hogy rendezhezám az üzletét. Megéltam és egy kevés pénzt a bankba is tettem.

valóság meghamisítását látják. A héber sajtó különösen azon beállítás ellen emell fel a szavát, mintha zsidó részéről történt volna bármilyen provokálás. Kijelentik, hogy a revizionisták csoportja önuralomról tett tanúságot és az arabok közáporára sem felelt hasonló eszközökkel. A lapok tiltakoznak az ellen, hogy a megtámadott zsidókat ugyanolyan büntetésben részesítsék, mint a támadó arabokat.

Lapjelentések szerint egy zsidó azon kérdésére, hogy mit tett volna a megtámadott zsidók helyében, a kerületi kormányzó azt a választ adta, hogy: „A legjobban teszik, ha elbujnak“. A héber sajtó kategorikusan elutasítja az ilyen felfogást és hangsúlyozza, hogy a zsidó lakosság nem adja fel az önvédelem jogát.

Tegnap mohamedán felvonulás volt Tibériásban, de semmilyen incidensre nem került sor. A rendőrséget megerősítették.

A revizionisták táviratot intéztek Hathorn Halhoz, a kormány főtitkárához, aki a fő-kormányzó helyettese most és tiltakoznak a tibériasi eseményekről szóló hivatalos jelentés ellen. A leghatározottabban elutasítják azt a feltevést, mintha a Betár tagjai provokáltak volna. Az arab támadás elő volt készítve és jóval a revizionisták megjelenése előtt kezdődött. A revizionisták helyreigazítást követelnek.

Beth Alfa közelében, Sakhne arab falu mellett holtan találtak Chaim Bruck 21 éves fiatalembert, aki Németországból került ki Palesztinába és a Kibbuc Hugimnak volt a tagja. A holttest mellett egy notesz találtak, amelynek egyik lapjára a következő sorokat írta Bruck: „Arabok szurtak le. Meghalok. Isten veletek, barátok“.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Purim után

Irtá: LÖBL BÖZSI

1. Évszázadok óta ezen a napon ünnepelnek a zsidók a világ minden részében, hálat adnak a szerencsés megmenekülésért és börtölnek Eszter királynő emlékére, aki a népet megszabadította. Az iskolákban elmesélik a gyermekeknek a purim történetét és borzongva emlékeznek meg azokról a súlyos veszedelmekről, amelyek a zsidókat fenyegették. Süteményekkel és különböző édes-ségekkal, amelyeket a szegény zsidók a közönséges hétköznapokon nem engednek meg maguknak, szimbolizálják az örömet afölött, hogy a nép megszabadult a halálos veszedelemtől.

2. Egy asszony mentette meg akkor a zsidó népet. Es mi történik ma?

Vegyünk egy cionista példát, ami éppen aktuális. Keren Hajjeszód akciót akarnak lefolytatni egy helységben. Vagy — még aktuálisabb — purimbált rendeznek és tiszteletjegyeket kell kihelyezni. Mindenki tudja, ebből a pénzből Palesztinában földet vásárolnak és a megvásárolt földre nincstelen zsidókat telepítenek le. Ebből az következne, hogy a jómódu zsidók, akik egyelőre még nincsenek ráutalva arra, hogy „kiteleptessék” őket, örömmel adakoznak erre a célra, hiszen saját testvéreiket segítik vele, saját országukat építik és saját gyermekeik egzisztenciáját alapozzák meg. Ez következne! De mi a valóság? A valóság az, hogy a Keren Hajjeszód delegátusát valakinek el kell kísérnie, hogy egyáltalán bebocsátást nyerjen és meghallgassák őt. Ennek a munkának oroszlanrészt cionista asszonyok végzik. A tiszteletjegyet szintén majdnem százszázalékban az asszonyoknak és leányoknak kell kihelyezniük, mert hiszen egy hölgynek nem lehet azt mondani, hogy „nem adok”. A nép

megváltásáért folytatott munkában az asszonynak ma jelentős szerepe van. A nő egyenrangú munkatársa lett a férfinak. Részt kell vennie a munkában és éppúgy kell teljesítenie kötelességét népével szemben, mint annak idején Eszter királynőnek — bár ő nem járt tiszteletjegyeket eladni. A cionista mozgalomban ugy a galutban, mint az Erecben vannak speciális munkaterületek, melyeken az asszony sokkal otthonosabban mozog, mint a férfi, melyeknek feladatait csak az asszony tudja elvégezni és ebből természetesen adódik, hogy el is kell azokat végeznie.

3. És még egy szempont: vajjon olyan a helyzete ma a zsidó népnek, hogy nyugodtan ünnepelheti az évszázadokkal ezelőtti megmenekülést? Beszélünk Hámánról és felháborodunk azon, hogy ki akarta irtani Perzsiában a zsidókat. Vajjon emberségesebbek-e azok az eszközök, amelyeket ma némely országban a zsidóság letörésére alkalmaznak, mint Hámán elgondolásai?

Talán a Megilla mellett ezt is el kellene mondani a galut zsidóinak. Es a purim megünneplését nem arra kellene korlátozni, hogy boldogan emlékezzünk meg az ókori megmenekülésükről, hanem küssé arra is kellene gondolnunk, hogy napjainkban éppen olyan sürgősek a „mentési munkálatok”, mint annak idején voltak. Ha minden évben a purim megünneplésénél a sütemény elfogyasztásán kívül minden zsidó néhány fillérrel hozzájárulna a megváltás nagy művéhez, akkor el lehetne kerülni azt, hogy évszázadok múlva a zsidóság még mindig a galutban „örvendjen” Eszter királynő ókori szereplésének. A purim megünneplése sokkal méltóbb keretek között történik Erec Jiszraelen és az „adloda” csak akkor lesz igazban tökéletes, ha azon egy nagy zsidó Palesztina nagy zsidó lakossága fog résztvenni.

Purimi emlékek

Irtá: TAUBER JOHANNA

Mauthner Frigyes, a filozófus, emlékirataiban felemlíti, hogy szülei asszimilánsok voltak és nagy fájdalomra nem tartották meg a zsidó ünnepeket. Különösen azt sajnálta, hogy a szédert, a legszebb zsidó családi ünnepet idegen szatólaknál csak mint vendég élvezhette.

De a purim ünnepe kivétel volt. A maskara és álarc, ez az örökös menekülés a hétköznapi elől, fömulatságuk volt.

A purim Eisenstadtban, ebben a zsidó Mekkában, különösen híres volt.

A gazdag családok ezen a napon nagy asztalt terítettek és azt roskadásig megrakták édességekkel, tortákkal, gyümölcsevel, süteményekkel, likörökkel és borokkal. A fiatalok házról házra vonultak álarcosan, az utcákon bolondoztak és anélkül, hogy inkognitójukat felfedték volna, megvendégelték őket mindenfelé.

Egy fiatalember — nagy cég képviselője — egy álarcossal mulatott. A leány hetykélkedett és a férfi elragadtatta magát és pofonította. Nagy lelki megrázkódtatás volt részére másnap, mikor megtudta, hogy az ismeretlen álarcos főnöke szépséges leánya volt, akit titokban imádott. Jövőjét látta veszélyeztetve, de értelmes, okos emberek lelívén az ügyet csak humoros oldaláról ítélték meg.

Nálunk, Csehországban, az ünnep egyszerűbb keretek között zajlott le. Az édesanyám abban az időben mindig nagyon el volt foglalta, mert mint a zsidó nőegylet elnöknője, mindig bálákat rendezett. Mindenki kíváncságra tekintettel kellett lennie, nehogy a ruhák, vagy jelmezek túl drágák legyenek. Egyszer kalikóból volt, máskor a bizottság egyik hölgytagja kötényt bált javasolt,

de elvetették azzal, hogy ez túl közönséges. Nálunk a házban is nagy előkészületek folytak. Dacára annak, hogy évről évre ugyanaz a konyhaművészeti műsor volt, anyám és nagyanyám mindig izgultak, vajjon az összes sütemények jól sikerültek-e.

Mindenekelőtt mézeskalácsot sütöttek. Ez aztán tényleg ezer indokolt izgalmat jelentett. A recept így kezdődött: vegy 42 tojást. De aztán szóhabikarbóna is jött hozzá és ez a hozzávaló sosem egyezett. Hol túl keveset adtak hozzá és a tészta szalonás maradt, hol túlsokat tettek bele és minden kifutott, úgyhogy a tepésben csak vékony összeszáradt kéreg maradt.

Mindennek a tetőpontja a fladni volt, olyan szilárd, mint a beton, itt nem érhető az embert meglepetés. Anyám napokig diókat magozott ki és egy parasztseléd az udvarban, magas famozsárban mákot tört. A konyhában ennél a munkánál az egész ház biztos rezgett volna. Egy libaszirból készült porhanyós tészta képezte az alapot. Aztán egy sor dió, mák, szilvalekvár, alma következett, közben mindig egy-egy sor tészta és legfelül tésztaarcs. Hasonló tésztaiból sütik a kindliket is, melyeket mákkal és dióval töltöttek.

A költők nem értékelték eléggé a fladnit. Heine és Börne megörökítették a söletet. Bauer Lajos legújabbban bécsi sétárimjében énekelte meg a söletet, a libamáját és a kuglit. Reméljük, hogy nemsokára megszületik az énekes is, aki a fladni kintűnő izét örökíti meg hangzatos rimekkel.

Ezekből a csodálatos ételekből ajándékokat (schlachmonesz) küldtek szét. Egyazon helységben a jóismerősöknek és rokonoknak tálakon, fehér szervétákkal bekötve, de a

másutt élő rokonok is kis ládikókat kaptak, melyeket sok szeretettel és gondnal csomagoltak.

Azok természetesen szintén küldtek ajándékokat. A dédnagyamama különösen jó nyálánságokat kapott, kék-fehér zománczott kínai agyagedényben cukorba főtt gyömbérrt. Hermina néni Eisenstadtól nagy léda süteményt küldött, melyet sok „fantáziával” csomagolt. Gyönyörű dolgok voltak benne. Griliás medvemancs, marcipánkrumpli, huszárfánk, párizsi rudacska és más exotikus nyálánság, melyeket élvezettel fogyasztotunk el.

Hermina néni volt a család „Lady Patroness”-e. Etikettügyekben ő volt mérvadó és mindent vele beszéltek meg, mert hét leánya volt és különösen kelengye-kérdésekben tudott mindent a legjobban.

Evenkint gyönyörű purimünnepélyt rendeznek Kauders nevű bécsi rokonaim is. A nagy-néni vendégeket hív és a nagybácsi, aki már nyolcvanéves, évenként minden alkalomra új női jelmezt készített magának. Mindezt valóságos ceremóniának tekinti és nagy súlyt helyez rá.

Remélhetőleg a mai fiatal generáció, mely a zsidó reneszánsz-mozgalomban vesz részt, érteni fogja a módját, hogyan kell a régi ünnepeket új életre kelteni. Palesztinában a purim ma már nagy népi ünnep és a Talucha, a telavivi körmenet csodájára küll- és belföldről számos vendég érkezik, akárcsak Nizzába a karneválhoz a legnagyobb konjunktura idején.

A timisoarai Wizo hírei

A timisoarai Wizo-csoport az elmúlt hetekben valóban említesreméltó kulturumunkát végzett. Február hó 9-én Giszkalay János tartott gyönyörű előadást a Zsidó Kulturotthonban Morris Rosenfeldről, a nagynevű zsidó költőről. Giszkalay ismertette a költő életét, pályafutását és költeményeit is. Elmondotta, hogyan lett M. Rosenfeldből a szegény, Oroszországból Amerikába emigrált szabólegényből költő. Mennyi küzdelem és nélkülözés után jutott el a hírnévhez, amelyet azonban, sajnos, nem tudott elég soká élvezni, mert fiatalon halt meg.

Sajátságos, sőt ugyszólván egyedülálló M. Rosenfeld költészetében, hogy mennyire két ellentétes irányt képvisel. Vannak forradalmi versel, az elnyomott proletárlélek izzó kitörései. De irt ugyanez a költő zsidó érzelmektől áthatott, igazi cionista költeményeket is. Így a proletárosztály a maga költőjének vindikálta őt, amíg a világ zsidósága, mint a legzsidósebb költőt tisztelte és ünnepelte.

Giszkalay János saját fordítású Rosenfeld költeményeit és a kiváló előadást az egybegyűlt közönség nagy elragadtatással és óriási lelkesedéssel fogadta.

Szép és érdekes Wizo-előadás volt e hó 16-án dr. Löffler Imréné lakásán. Az előadó maga a háziasasszony volt és az előadás tárgyát Irene Harand képezte. Tudvalevőleg I. Harand, a „Gerechtigkei” című lap kiadója, keresztény asszony. Már kora ifjúsága óta szociális problémák foglalkoztatták és a hitlerizmus kitérésétől kezdve teljesen az antiszemitizmus elleni harc szolgálatában áll. Életre hívta európaszerte a Harand-mozgalmat és legutóbb Amerikában is nagysikerű előadásokat tartott. Lapjának mottójában azt mondja „az antiszemitizmus ellen küzdök, amely meggyalázza a mi kereszténységünket”. Irene Harand legemléltésre méltóbb munkája azonban a „Selb Kampf” című könyv, válasz Hitler „Mein Kampf” című könyvére. Ebből a könyvből ismertetett Löffler Lise asszony igen érdekes szemelvényeket. Irene Harand Hitler ostromba hazugságaival megcáfolhatatlan igazságokat állít szembe.

Előadása végén arra kérte a Wizo-asszonyokat Löffler Lise, hogy foglalkozzanak Irene Harand személyével és munkájával, olvassák lapját és könyvét, hogy legalább ilyen módon hállálják meg azt a nagy ön-feláldozó munkát, amit ez a kiváló asszony végez. Az előadás a hallgatóságra mély hatást gyakorolt.

Most a Keren Hajjeszód kampány megindítása előtt Giszkalay sorozatos előadások keretében igyekszik a Wizo-asszonyok munkakövedt növelni és a munka iránti meggyőződésüket fokozni. Ennek a szemináriumnak első előadásán, február hó 23-án a Zsidó Kulturotthonban Giszkalay rávilágított arra a törvényszerűsége, amely a zsidó történelemben minden szétszórás után — kezdve az egyiptomin, folytatva a babiloni és római szétszórásig, illetve asszimilálódásig — visszavándorlási akció indult meg, melynek törvényszerűségét a zsidó történelemre visszatérintve éppen ez az ismétlődés adja meg.

Lelkes és meggyőző előadása már az első alkalommal nagy lelkesedést váltott ki a Wizo-asszonyok körében. Remélhetőleg a cél, melynek érdekében Giszkalay és a következő előadók fáradoznak, az eddigieknél nagyobb eredményt érnek el.

DR. MARTON ERNŐ ELŐADASA A CLUJI WIZO KULTURDELUTANJÁN. A cluji Wizo március 2-án délután 5 órakor tartja negyedik kulturdelutánját a Salom Klubban (Str. N. Filipescu 6), amelynek keretében dr. Marton Ernő a faji kérdéstről tart előadást. Általános érdeklődés nyílvánul meg a kulturdelután iránt, melyre a vezetőség mindenkit szívesen lát.

Wizo-élet Gherlán. A gherlai Wizo-csoport kéthetenként rendez meg szokásos házi teadélutánjait, melyek mindenkor a szép számban megjelent tagok élénk érdeklődése mellett folynak le. Az utóbbi teákat György Gézáné, Salomon Sándorné és Fenyvesi Józsefné adták. A teadélután keretében Nasch Andor ur tartott előadást „A világban élő fekete testvéreink” címmel. A mindvégig igen érdekes és szép előadást a jelenlevők nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadták.

A cluji Wizo a napokban fejezte be a Wizo-drive-ot. Az akcióban oadaó munkával vettek részt a csoport tagjai és aktív közreműködésükkel biztosították a drive sikerét. A közeljövőben nagyszabású hangversenyt fog rendezni a cluji csoport. A koncertre máris folynak az előkészületek és ez a rendezvény minden bizonyval Cluj zsidó kulturális életének kiemelkedő eseménye lesz.

A teiusi Wizo megalakulásáról a következő jelentést kaptuk: A Nögyelet periódikusan megrendezett teastélye alkalmával február 6-án zajlott le a Wizo alakuló gyűlése. Weisberger Bertalanné üdvözölte a megjelenteket, majd felolvasták az országos Wizo alapszabályait. Szántó Ervin titkár röviden és összefoglalóan ismertette a Wizo célját és felhívta a jelenlevőket a helybeli Wizo egyesület erkölcsi és anyagi támogatására. A megjelentek a következő tisztkart választották meg: Elnök: Salomon Andorné, al-elnökök: Salomon Benjáminné, Szántó Ervinné, pénztáros: dr. Vadász Aladárné, ellenőr: Abraham Bernátné, titkár: Szántó Ervin, könyvtáros: Naftali Izsákné. Választmányi tagok: Márton Mórné, Spierer Mártonné, KKL-biztosok: Klein Bertus és Salomon Bandi. A munkakövedt fokozta Steinberger Hermanné, a teiusi zsidó Nögyelet elnökének lelkes felszólalása. Befelejezőül az ujonnan megválasztott elnök, Salomon Andorné köszönetet mondott egyrészt a megjelenteknek, másrészt Weisberger Bertalanné korelnöknek az ülés példás rendben való levezetéséért.

Lady Reading ünnepélyes fogadtatása Jeruzsálemben. Jeruzsálemből jelentik: Lady Reading tiszteletére ünnepélyes fogadtatást rendeztek Jeruzsálemben a Keren Hajjeszód főépületében. A KH direktóriuma nevében Léb Jaffe üdvözölte Lady Readinget, míg dr. Arthur Ruppin a Jewish Agency exekutívájának és Ben Zvi a Vaad Leuminak az üdvözlétet tolmácsolta. Lady Reading örömeinek adott kifejezést az ország nagy fejlődése felett és különösen nagy elismeréssel emlékezett meg arról a hőies erőről, amelyet a mepróbáltatások idején mutatott a jisiv. Megállapította, hogy a zavargások ellenére sem állott be gazdasági depresszió, ellenkezőleg, a jisiv erősebb és határozottabb, mint volt valaha.

Szállamként magy
d a haja ....

PETROL HAJZSÁV
MEGSZÜNTETI A KORPAZÁST
MEGELŐZI A HAJHULLÁST

HIREK

Román kitüntetés Bastide francia kereskedelmi miniszternek. Párizsból jelentik: Dinu Bratianu, Románia itteni követe tegnap öfelsége nevében átnyújtotta a Steaua Romániei-rend keresztjét Paul Bastid kereskedelmi miniszternek és Marchandeaun képviselőnek, Reims város polgármesterének.

A Fekete-folyam partján kényszerle szállást végzett egy Tokióból Párizsba startolt francia pilótánál. Párizsból jelentik: Denis, egyik pilóta felesége, aki megpróbált Tokióból Párizsba repülni, táviratilag közölte, hogy gépük sértetlen, de a Fekete-folyam partján a sűrű köd miatt és benzinhiány következtében kénytelen voltak leszállani.

Március 15
THIBAUD

Legujabb divat szerinti eredeti blond-rámák és bármilyen modern képek 10 évi garanciával, legolcsóbban készülnek: „Pax” Cluj, Calea Victoriei 6.

Önkéntes némaság husz évig. Prágából jelentik: Michalovitz cseh városban él a hatvan éves Palásthy Árpád, aki a háboru alatt váratlanul megszünt beszélni. Gyermekorvosai kezelésre adták az apát, de eredmény nélkül. Az öreg ur, aki nyugdíjas tanfelügyelő, a napokban váratlanul el kezdett beszélni. Amikor meglepett hozzátartozói megkérdezték, miért nem beszélt eddig, Palásthy így felelt: „A háboruban fogadalmat tettem, hogy husz évig nem fogok beszélni, ha bevonult fiaim egészségesen térnek vissza a háborúból. Betartottam fogadalmamat, amelyet 1917 februárjában tettem.” Palásthy Árpád kijelentette, hogy felolvásokat fog tartani a husz év alatt átélt lelki emócióiról, amelyek bizonyára sokban hasonlítanak a született siketnémák lelkületéhez.

A legerősebb idegekkel bíró emberek...

az angolok és ez örökké ködös országuk éghajlata miatt van. De az angoloknak van a legellentőbb gyomruk is. Hiszen a befsteck az angol konyha alkotása és az angol nép egyik legkedveltebb étel. Tehát közvetlen kapcsolatban áll fenn az idegrendszer és a gyomor kifogástalan működése között. Ebből a feltevésekből kiindulva annak a megállapítására jutottak, hogy az emésztőszerv megrogálásának nagyon sok esetben ideges eredete van.

Ismerve az okot, megkísérelték most már, hogy a betegség gyógyszerére is ráakadjanak és így sikerült elérni a híres amerikai Gastro D készítményt, amely szemek éppen az a tulajdonsága, hogy közvetlenül hat a vegetatív idegrendszerre, a gasztrikus kiválasztás szabályozójára.

Ezért ez a legajánlatosabb gyógyszer gyomor- és bélzavaroknál, gyomorfekély-, epe- és májbántalmaknál, idegesség és álmatlanság ellen.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerertárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Felakasztotta magát a büntetésből való félelmében egy katonaszökevény. A clujmegyei Vaida-Camaras és Mureseni község határában az erdőszélén a falusiak csonttárgyot, felakasztott parasztfiu hullájára bukkantak. A falusiak azonnal értesítették a csendőrséget, ahonnan a csendőrmester szállott ki a helyszínre. Az orrmester megállapította, hogy a hulla Bota Ioan katonaszökevény azonos, aki 1935 évben már volt egyszer elítélve, mint katonaszökevény. Büntetésének letöltése után azonban újra megszökött az ezredétől. A katonai hatóságok köröző levelet adtak ki a katonaszökevény ellen, aki erről ugylát-szik tudomást szerzett és a büntetésből való félelmében követett el öngyilkosságot. A hulla mellett a földön félig telt páln-kásüveget találtak, amiből megállapították, hogy a katona tettének elkövetése előtt alaposan berugott. A csendőrs jelentést tett az esetről a cluji ügyészségnek, amely megadta az eltemetésre szóló engedélyt.

Március 1-ére hazarendelték Románia madridi követét. Bucurestiből jelentik: Jean Th. Florescut, Románia madridi követét március 1-re hazarendelték.

A külügyminiszter kihallgatáson fogadta a csehszlovák és szovjetkövetet. Bucurestiből jelentik: Antonescu külügyminiszter ma fogadta Jan Seba csehszlovák és Ostrowski szovjetkövetet.

Lehangolt, étvágytalan emberek igyanak reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja az emésztőcsatornát a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosok ajánlják.

Kik utaznak a hollywoodi sztárok közül az angol király koronázására? Newyorkból jelentik: Az angol király koronázására többek között a következő hollywoodi sztárok utaznak: Madeleine Carroll, Cherlie Chaplin, Mary Pickford, Buddy Rigers, Gary Grant.

Munkabizottság a satumarei cionista helyicsoport élén. Tudósítónk írja: A ZsNSz satumarei helyicsoportjának újjászervező közgyűlése dr. Mózes László országos főtitkár jelenlétében nagy érdeklődés mellett zajlott le. Dr. Katz Izsó elnök beszámolt az elmúlt évi tevékenységéről, ismertette lemondásának okait és megemlékezett a helyicsoport halottairól, idősebb Reiter Mórról és Schiffer Jeromosról, akik emlékének a közgyűlés egy percig tartó felállással adózott. Dr. Mózes László ezután a világ zsidóságának helyzetéről tartott magasanívóju előadást, majd ismertette a ZsNSz újjászervező programját. Dr. Borgida József a távozó dr. Katz Izsó érdemeit méltatta, majd dr. Fejes Lajos hozzászólása után munkabizottságot választott meg, melynek tagjai a következők: Dr. Singer Sándor, dr. Schwartz Lajos, Kugler Zsigmond. A vezetőség többi tagjai a következők: Pénztáros dr. Braun Béla, kulturreferens dr. Goldstein Fülöp, KH-biztos Havas Emil, sékelbiztos dr. Lázár Miklós, ellenőr Darvas Ármín. A választmány tagjai: dr. Borgida József, dr. Fischer Sámuel, dr. Jordán Viktor, dr. Katz Izsó, Guth Lajosné, dr. Görög Miksa, dr. Stern Mór, id. Markovits Elek, dr. Grosz Sándor, dr. Mayer Márton, Fuchs Marcel, dr. Fejes Lajos, Klein Sándor, dr. Weisz Gyula, Tratner Sámuel, dr. Krémer Jenő és Friedmann Béla.

Véres harc Mukden közelében japán katonák és rablók között. Mukdenből jelentik: A város közelében japán és mandzsu katonák között egyrészt száz rabló között. Másrészt harc folyt le, amelynek folyamán 2 kapitány, 25 katona meghalt, 11 katona megsebesült.

Abessziniában forgalomba hozzák az új olasz pénzeket. Rómából jelentik: Május 9-én Olasz-Keletafrikában forgalomba hozzák az új birodalmi ezüst és rézpénzeket.

Törvény készül a nemzeti fémmhitelintézetek felállításáról. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium törvényjavaslaton dolgozik nemzeti arany és fémmhitelintézet létesítése érdekében. Az intézet hivatva lenne elősegíteni ennek a fontos iparágak fejlesztését.

Március 15-én megindul a polgári légitforgalom. Bucurestiből jelentik: A polgári légitforgalom ez évben március 15-én indul meg.

Japánban modernizálódnak a gésák. Tokióból jelentik: Japánban a gésák modernizálódni kezdenek. Száz gésa sztrájkba lépett, mert nincsen megelégedve a bánásmóddal, amiben őket részesítik. A sztrájkoló gésák az Elkinkiaan hegyen levő templomba menekültek.

A fájdalmak kifárasztják a szívet

Ugy fáj a derekam, hogy már alig bírom!
Szeretne hamar megszabadulni a fájdalmaktól? Dörzsölje be a helyet **Carmol-lal!**

Carmol a legjobb hőérzékelő szer megfázás, grippe, reumatikus fájdalmak és izm. ellen. Ára fűvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerertárakban és drogériákban

Csak április 22-én kezdődnek a tanárok képzési vizsgái. Bucurestiből jelentik: A nemzeti miniszter tegnap rendeletet irt alá, amelynek értelmében a középiskolai tanárok képzési vizsgái április 22-én veszik kezdetüket március 11-ike helyett.

Eljegyzés Léb Manci Osorhei és Farkas Dezső Dej jegyesek. M. k. é. h.

Salamon Etelka zenepedagógiai előadása. Salamon Etelka a legutóbb elmaradt zenepedagógiai előadását március 7-én tartja meg a Magyar Zenekonzervatórium termében délután 6 órakor. Az előadás tárgya: Hogyan kedveltessük meg a fiatal gyermekkel a zenetanulást.

Kocsis Béla fodrászüzletét str. Vlahuta 2 szám alatt megnyitotta.

Az összes osztrák lapokat kitiltották Németországból. Bécsből jelentik: A Havas szerint majdnem az összes osztrák lapokat kitiltották Németország területéről.

KOPROL
CSOKOLADÉPASZTILLA
Tökéletes
HAS-
HAJTO

Haggibbor teadélután. A Cristal Palace igazgatósága február hó 28-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel, a Haggibbor sport-egyesület javára teadélutánt rendez.

A satumarei Zakén Hamizrachi közgyűlése. A népszerű egyesület elnökválasztó közgyűlése nagy érdeklődéssel zajlott le. Az új vezetőség a következőkből áll: Elnök dr. Fejes Lajos. Alelnök dr. Stern Mór. Főgondnok Borgida Sándor. Gondnok Ordentlich Viktor. Palesztinai bizottság: Elnök dr. Stern Mór. Tagok: Friedmann Kálmán. Preisler Manó, Weisz Elemér, Darvas Ármín, Riedermann Miksa, Lázár Sándor. Választmány: Hirschhorn Mór, dr. Reiter Lipót, Popper Miksa, Levendel Adolf, Einstein Simon, Rosenzweig Sándor, Katz Jenő, Márk Mór, Lebovits Ignátz, Farkas Zsigmond, Weisz Adolf, Mermelstein Zoltán.

A timisoarai Házámir hangversenye. Tudósítónk jelenti: A timisoarai Házámir dal és kulturegyelet március 17-én, szerdán, rendezi az ottani városi színházban ezévi nagyszabású hangversenyt. A hangverseny egészen egészen új műsort ölel fel. Kitünő vendégszereplők fogják a hangversenyt változatossá tenni. Dr. Aronné, Stern Rózi, a kiváló hegedűművész, Freund Leó zongoraisérete mellett lép fel a hangversenyen, majd dr. Friedmann Andor, a kiváló zongoraművész saját szerzeményeiből fog előadni. Katz Salamon és Weisz Jenő, Timisoara két kántora, szólószámokkal fog szerepelni. A hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Megjelent a Metamorphosis Transylvaniae. Az Uj Transylvania kiadásában most hagyta el a sajtót az Uj Metamorphosis Transylvaniae, amely Transylvania átalakulásának rendkívül érdekes történetét ismerteti teljes egészében. A mű szerkesztője, Győri Illés István összegyűjtötte a legjobb transzilvániai tollakat és sikerült e munkatársak közreműködésével egy az átlagon magasan felülemelkedő könyvvel gazdagítani a könyvpiacot. Az izléseken kiállított 208 oldalas szám mű ára 150 lej s miután csak korlátolt számú példányokban jelent meg a könyv, az arra reflektálók siessenek előjegyezni az Uj Transylvania kiadóhivatalában.

Rip van Winkle. Tegnap este a színház igen dicséretreméltó szándékkal — Meilhac és Planquette klasszikus szépségű vigoperáját a Rip van Winkle-t elevenítette fel. Sajnálattal tapasztaltuk azonban, hogy a színháznak nincs megfelelő énekes személyzete ahhoz, hogy az olyan komoly fajsúlyu vigoperákat, mint a Rip, teljes illúziókeltéssel és az operaszínpadok zenei és zenekari nivójával adathassa elő. Ellismerjük az igyekezet és az intenció komolyságát, de ez még nem elég. Talán a szintén igen nívós, de kevésbé nehéz operettekkel kellett volna a repriek sorozatát kezdeni, mint a „Lili”, „Nebántsvirág”, „Varázskeringő”, „Koldusgróf”, stb., stb. Az előadáson meglátszott, hogy nagy szeretettel tanították be, de viszont az énekesek hanganyaga a mai operettekhez van szabva. Igazi sikere Réthely ödönnek volt, aki az utolsó pillanatban ugrott be Rip szerepébe. A közönség tüntető melegséggel ünnepelte kedvenc színészét, aki teljes mértékben rá is szolgált erre. Bájjos, illuziókeltő volt Solyomás Magda is. Jók voltak Csóka, Dési, Fülöp Sándor, Stefandesz Ily, Czoppán Flóra. Gári Gyula elég szépen énekel.

A diadalmas minőségi márka!

ma a különleges minőségű „LUXUS SILKEN FINEST” Primeros, — mely az egész világot meghódította! Győződjön meg Ön is a csodálatos, bársenyos, nem árazható finomságról, sohasem fog mást használni!

MEGJELENT!
országreszünk új átalakulásának első átfogó története.

Metamorphosis Transylvaniae
(1918—1936)

18 transzilvániai esztendő történetét írta meg
18 transzilvániai író, újságíró és publicista
18 rendkívül érdekesítő fejezetben.

Szerkesztette: Győri Illés István

Munkatársak: Baradlai László, Benczel Béla, Gaál Gábor, Gárdos Sándor, Gyárfás Endre, dr. Janovics Jenő, Kakassy Endre, Kalotai Gábor, Károly Sándor, Kőműves Lajos, Mikes Imre, karádi Nagy Lajos, Pogány Marcell, Szász Endre, dr. Szeghő Imre, Tabéry Géza és dr. Turnovszky Sándor.

A 208 nagy oldalas mű izléses kiállításban, kötve

150
Könyvbarátok részére külön amatőrpéldányok készültek félbörkötésben.

Tekintettel a korlátolt példányszámra, siessen előjegyezni a könyvet az Uj Transylvania kiadóhivatalában, amelynek kiadásában a mű megjelent. Cím: Cluj, Str. Octavian Goga 13.

UJ KELET Legújabb hírek

Üveg, kristály, porcellán

VITRO

COMERT S.A.

Cluj, Piata Unirii 8.

Bucurestibe költözik egy aradi illatszergyár

Arad, február 27. A város közgazdasági körében élénk feltűnést keltett, hogy az aradi Weber illatszergyár egy most megkötött megállapodás értelmében a bucaresti Lady és Odol üzemek tulajdonába ment át. A gyár Bucurestibe költözik. Negyven alkalmazott és tíz tisztviselő sorsa bizonytalan.

Benes proklamációja a békéért

Párizs, február 27. (Rador.) A Petit Journal Stanislas de la Rochefoucauld nevével tudósítója intervjut kapott Benes csehszlovák köztársasági elnökötől, amit az elnök aláírásával erősített meg. A kiáltvány szerű intervjú így szólt:

„Prága, 1937. február 20. Az 1936 év a legválságosabb esztendő volt, az 1914-ben kezdődött háború óta. Az abesszin háború, a spanyolországi polgárháború, végül pedig a versaillesi és locarnói egyezmények felmondása voltak ennek okozói. Ennek da cára Európa békéjét megmentettük. Az 1937 év kevésbé válságos lesz, de szintén igen terhes. Meg vagyok azonban győződve, hogy a békét megőrizzük, abban az esetben, ha az európai demokráciák mindenekfelett fenntartják a Népszövetség érvényes politikáját és az egyetemes bizton-

Egy érdekes külügy-minisztériumi cselekedet

Bucuresti, február 27. A külügyminisztérium hivatalosan cáfolja azt a hírt, hogy Románia berlini követe, vagy a berlini követség valamelyik tagja megjelent az állomáson, Mota és Marin legionáriusok holttestének érkezésekor.

4 év előtti kommunista zavargások vádlottai a cluj-i törvényszék előtt

Cluj, február 27. A cluj-i törvényszék második szekciója ma délelőtt foglalkozott az 1933-as vasúti műhelyeknél történt zavargásokkal kapcsolatban vád alá helyezett munkások: Cziment Hermann, Jakab József, Jakab Margit és több társuk bűnperével, akik ellen azt a vádat emelték, hogy résztvettek a sztrájkjal egyidejűleg kitört zavargásokban. Az összes vádlottakat annak idején mintegy két hónapig tartották vizsgálati fogdában. A bíróság kihallgatja a vádlottakat, akik mindnyájan tagadják a bűnösségüket. Kijelentik, hogy nem vettek részt a zavargásokban és a lakásukról vitték el őket a rendőrségre. Tanuként kihallgatják Orlescu és Oana detektíveket, akik a vádlottak egy részéről azt vallják, hogy ismert kommunisták, akik ellen már különböző ügyekből kifolyólag folyt eljárás. Ezután kerül sor Pop Maxim ügyész vádbeszédére, aki a sztrájkra és zavargásra való felbujtásért kér súlyos ítéletet a vádlottakra. Az ügyész beszédének befejezése után emelkedik védőbeszédre Boeriu Octavian dr védőügyvéd, aki a vádlottak ártatlanságát bizonyítja. A bíróság az ítélet kihirdetését a jövő hétre halasztotta.

Szerencsés sorsjegyet a 13-ik sorsjátékra csakis a szerencsés

HERMES

sorsjegyirodánál vegyen. Piata Unirii 1 — és Regele Ferdinand 13.

Hu. és március 15 én

Ujabb szenzációs letartóztatás az aradi szélhámos festőművészpár bűnügyében

Bűnrészességgel vádolnak egy aradi háztulajdonost és feleségét

Arad, február 27. (Az Uj Kelet tud.) A Csermák szélhámos házaspár ügyészégi vizsgálata során néhány szenzációs esemény történt. A vizsálatot maga dr. Vulpe Constantin vezetőügyész irányította, aki a károsultak egész sorát hallgatta már ki. Szomgaton délbén Vulpe vádindítványt emelt Putici Victor nyugalmazott törvényszéki jegyző, háztulajdonos és felesége ellen, akik maguk is a károsultak listáján szerepeltek, 850 ezer lejrel. Putici és felesége léptek először a Csermák házaspárral összeköttetésbe a szélhámosoknak Csehszlovákiából való ideérkezésük után, ők kísérték el különböző kereskedőkhöz és vállaltak értük garanciát. A vezetőügyész azon a címen emelt vádat ellenük, hogy tudtak Csermákék rosszhisze-

műségéről és nyereszkesedési célból segítették őket szélhámosaikkal elkövetésében. A Putici házaspárt az ügyész a vizsgálóbíróhoz utalta át, aki elrendelte úgy Putici, mint felesége ellen a harminc napos vizsgálati fogságot.

Az ügyészség elővezetési parancsára ma Aradra érkezett Jean Kratochvil Bucurestiben élő cseh mérnök, aki különböző leveleket írt Csermákék hitelezőinek, melyben azt állította, hogy az álfestőművésznek nagy vagyona és öröksége van Csehszlovákiában. Ezért a kereskedőket és egyéb hitelezőket nyugalomra intette. Maga Jean Kratochvil is, mint károsult szerepel a listán, négyszáz ezer lejrel. A mérnöknek kihallgatása után sikerült tisztázni magát.

„Maniu hódolattal viseltetik a korona iránt”

mondotta Radulescu-Mehedinti a kamarában

Bucuresti, február 27. A szenátus mai ülésén Radulescu-Mehedinti nemzeti parasztpárti tiltakozik a cenzura ellen, amely a munkatáborokról szóló törvény vitája során elmondott beszédének egyes passzusait törölte. A törölt sorokban azt fejtette, hogy Maniu hódolattal viseltetik a korona iránt.

Banescu professor azt kérdezi, hogy miért

tartóztattak le tegnap néhány diákokat, ma olyan törvénytervezetet nyújt be a kormány, amely mindenféle agitáció felelősségét a tanároknak hártja.

A képviselőházban Giurescu professor georgista támadásaival szemben Saveanu elnök javaslatára a képviselők hódolatukat fejezték ki Iorga professor iránt.

A ROYAL slágermozgóban ma két remek premier egy helyért!

I. CHARLES BOYER és LILIAN HARVEY egyetlen együttes sláger:

Én és a császárnő

II. Az erőd titka Izzalmas, érdekes filmkülönlegesség BUCK, a csodakutyával.

Vasárnap d. e. 11.20 órakor olcsó matinéelőadás: LUIS TENKER remek sportfilmje: A HAVASOK KIRALYA. Helyárak: 7 és 12 lej.

Az asturiai fronton előrenyomulnak a kormánycsapatok

Dul a harc Oviedo uccáin. Portugália és Oroszország nem vesznek részt a tengeri ellenőrzésben

London, február 27. (Rador.) A benem-avatkozási albizottság tegnap ismét összeült és a következő közleményt adta ki:

„Az albizottság elhatározta, hogy fel fogja kérni azon tengeri hatalmak képviselőit, amelyek képviselve vannak az ellenőrzésben, küldjenek hivatalos szakértőket a március 3-án Londonban tartando értekezletre, mely dönteni fog a technikai kérdésekben. A szovjet kormány jelenleg nem tart igényt arra a jogra, hogy résztvegyen az ellenőrzésben. Portugália nem kíván résztvenni az ellenőrzésben, amíg azt Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország gyakorolják. Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország megbízottai be fogják mutatni kormányuknak a tengeri ellenőrzési terveket, hogy az azzal kapcsolatos technikai kérdések megoldhatók legyenek.”

Kimerülöben vannak a felkelők

Madridi jelentések szerint az asturiai fronton a kormányerők folytatják előnyomulásukat. Oviedonál a harcok az uccákon folynak. A déli fronton a kormány repülői bombázták a felkelők állásait. A Rancó hegyen a felkelők több, mint 200 embert vesztettek.

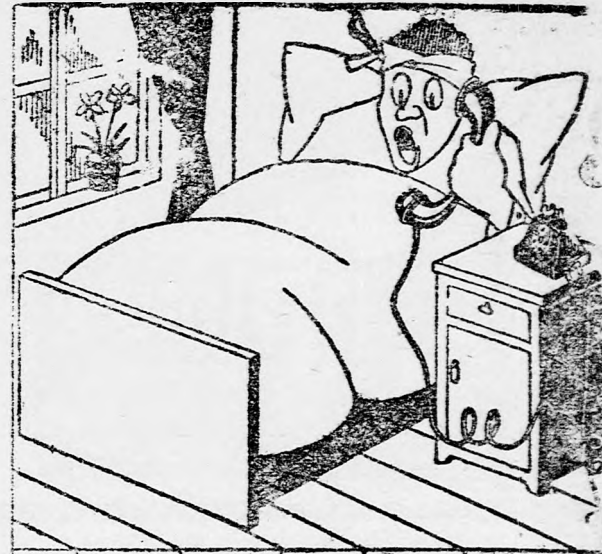
Az északi kormány megbízottja, Berlamino Tomas kijelentette Gijonban, hogy minden jól megy. Az ellenség mind jobban kimerül. Nekünk pedig rendes hadsergünk és kitűnő tüzérsergünk van.

A Havas madridi jelentése szerint tegnap délután Jarama körzetében fokozódott a harc. A kormányerők célja volt, kiűzni a felkelőket Valdemola, Maranosa, Morata és Tujana helyiségekből. A jaramai frontról visszatért sebesültek kijelentették, hogy a felkelők az utóbbi napokban óriási veszteségeket szenvedtek.

A Havas jelenti, hogy az egyesült szocialista ifjuság, a felszabadító ifjuság, a baloldali köztársasági ifjuság, a szövetségi ifjuság és a szocialista ifjuság közös akcióbizottságba tömörült, hogy a madridi ifjuság kívánságait és akaratát közösen érvényesítse. A tömörülés célja az egész ifjuság mozgósítása, egységes irányítása, hadiipar létesítése a front mögött a termelés fokozása végett, katonai előképzés, a kommunista, szocialista és anarchista-szakszervezetek közös szindikalista szervezetbe való egyesítése.

Valenciai jelentés szerint tegnap a felkelők repülői bombázták Gandia helyisé-

BALAKLAVA (41-es brigád)??

Nátház, reuma, idegzsába ellen használja csak a

„HORIA”

bedörzsölőszert.

Halló! Gyógyszerész ur, megöl a köhögés és a nyilaló fájdalmak, majd megfulladok, mentsen meg! — Ilyenkor csak „HORIA” bedörzsölőszert segíthet!

LERAKAT: DROGHERIA EMKE, CLUJ.

get és kikötőjét. Hat ember életét vesztette, 20 megsebesült, az anyagi kár nagy.

Newyork, február 27. (Rador.) A The Nation című folyóirat gyűjtést rendezett a spanyol kormány részére. Az összegyűjtött 50 ezer dollárból élelmiszereket vásárolnak és a valenciai kormányra küldik.

A felkelők jelentik: Asturiában fokozódott a kormánycsapatok nyomása

A felkelők újabb sevillai jelentése szerint Asturiában az ellenség fokozta a nyomást. Az avilei, sorini, madridi frontokon a helyzet változatlan. A kormányerők rohamai Sierra Nevadában megheiusultak.

A felkelők tegnapi jelentése szerint Sierra Nevada körzetében visszaverték egy kormánytámadást. Az ellenség több halottat hagyott hátra.

Fogyasszon

MALAGA-VINIGGI-1 mert felülmulhatatlan.

Bűnszövetkezetet lepleztek le, mely egy nagyiparost akart meggyilkolni

Bucuresti, február 27. A fővárosi sziguranca hivatal szenzációs letartóztatások eszközölt. A sziguranca leleplezése szerint egy bűnszövetkezet meg akart gyilkolni egy prahovavölgyi nagyiparost. A bűnszövetkezet tagjait letartóztatták. Neveket a nyomozás érdekében nem közölnek a nyilvánossággal.

Freud újabb orvosi felfedezést tett?

Bécs, február 27. Az esti órákban azt a feltűnésteltető hírt vesszük, hogy Freud professor nagyjelentőségű orvosi felfedezést tett. A jelentés szerint a professornak sikerült olyan sugarakat felfedeznie, amelyeknek segítségével többek között meg tudják állapítani az asszonyok terhességét. A jelentés nem közli, hogy a felfedező azonos-e a pszichoanalitikus Freuddal.

CENZURAT